

Anexă la Decizia CM Ungheni nr. 5/7 din 26.08.2021

Planul Operațional Local Ungheni (2021 – 2027)

Pe parcursul ultimilor ani municipiul Ungheni a devenit unul dintre cele mai active orașe din Republica Moldova, în ceea ce privește atragerea resurselor financiare din proiecte, valorificarea granturilor și investițiilor pentru dezvoltarea economiei și infrastructurii orașului. Datorită amplasării geografice la frontieră cu România și a căilor de tranzit și vamale de ieșire spre Europa Centrală, municipiul Ungheni va deveni un pol de creștere economică care va atrage un număr din ce în ce mai mare de investitori locali și externi.

În ultima perioadă se atestă un nivel redus de dezvoltare socio-economică a municipiului, Ungheniul confruntându-se cu o serie de provocări privind valorificarea oportunităților de dezvoltare atât la nivel local, cât și regional. În acest context, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a selectat municipiul Ungheni, împreună cu alte 5 municipii, în calitate de beneficiari ai Programului național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere în Republica Moldova (2021-2027), orientat spre planificarea și realizarea unei dezvoltări social-economice teritoriale echilibrate, spre sprijinirea nemijlocită a dezvoltării social-economice a zonelor defavorizate. Astfel, pentru a beneficia de acest Program, autoritatea publică locală trebuie să asigure constituirea cadrului instituțional necesar, să elaboreze și să aprobe Planul Operațional de implementare a Programului la nivel local.

Contextul elaborării Planului Operațional Local Ungheni

Planul Operațional Local Ungheni reprezintă un document strategic al autorității publice municipale privind coordonarea activităților necesare pentru implementarea la nivel local a proiectelor planificate în cadrul Programului național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere. De asemenea, Planul Operațional Local Ungheni prevede dezvoltarea socio-economică a localității urbane, în vederea transformării municipiului în pol de creștere, care se remarcă prin concentrarea populației, a activităților economice, sociale și culturale, cu caracter polarizator din punct de vedere socio-economic regional și care stimulează dezvoltarea localităților învecinate.

Rolul Planului Operațional Local Ungheni constă în prioritizarea proiectelor propuse spre implementare în cadrul Programului, stabilirea etapelor de implementare a acestora, detalierea activităților necesare de întreprins la nivel local și elaborarea calendarului provizoriu al activităților.

Elaborarea Planului Operațional Local Ungheni are la bază documente de politici publice locale și naționale care vizează îmbunătățirea procesului de dezvoltare socio-economică a municipiului și anume:

- *Planul Urbanistic General al orașului Ungheni (2015-2030)* - principalul document strategic prin care este stabilit teritoriul administrat, potențialul amplasat pe acest teritoriu, prioritățile de amenajare, direcțiile de dezvoltare economică, socială și culturală, zonele actuale și viitoare de dezvoltare, regulile de construcție și alte aspecte necesare activității în cadrul localității ;

- *Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Ungheni (2019-2025)*– document de planificare strategică a dezvoltării municipiului Ungheni care promovează principiile dezvoltării durabile la nivel local, consolidarea capacităților administrației publice locale în planificarea participativă, promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile și a unui proces decizional participativ;
- *Programul de revitalizare urbană (2019 – 2021)*- analiză complexă, cu zone degradate identificate și prioritizate, unde este stabilită zona de revitalizare Ungheni Vale din municipiului Ungheni care prevede crearea și facilitarea serviciilor locale de calitate și extinderea potențialului de dezvoltare economică în beneficiul cetățenilor;
- *Planul de dezvoltare economică locală a municipiului Ungheni (2019 – 2023)*- document sectorial de politici publice care vizează dezvoltarea economică a municipiului Ungheni;
- *Planul de Investiții capitale a municipiului Ungheni (2020 – 2024)*- document principal de elaborare, planificare, organizare, implementare și monitorizare a proiectelor de investiții pentru următorii patru ani;
- *Programul național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere în Republica Moldova (2021-2027)* – document de politici publice pe termen mediu, având menirea de a susține accelerarea dezvoltării socio-economice a 6 municipii – centre regionale în Republica Moldova, în vederea transformării acestora în poli de creștere, capabili să susțină difuzarea dezvoltării în zonele rurale proxime (municipiile Cahul, Comrat, Ungheni, Orhei, Soroca și Edineț).

Planul Operațional Local Ungheni are ca scop implementarea Programului național de dezvoltare a poliilor de creștere în Republica Moldova (2021-2027) obiectivul general al căruia este crearea în Republica Moldova a unei rețele de orașe – poli de creștere regională, atractive pentru locuitori, antreprenori și vizitatori care generează creștere, ocupare a forței de muncă și stimulează dezvoltarea zonelor teritoriale adiacente, obiectivul general care va fi atins prin realizarea următoarelor obiective specifice:

- Îmbunătățirea mobilității, calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare;
- Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea;
- Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice;
- Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și rețelelor de utilități publice.

Implementarea cu succes a obiectivelor menționate vor contribui esențial la ridicarea nivelului de trai al locuitorilor municipiului Ungheni, prin asigurarea cu servicii și utilități publice de calitate, prin diversificarea activităților economice cu aplicarea noilor tehnologii inovatoare prietenoase mediului înconjurător și valorificarea potențialului turistic regional. De asemenea, vor contribui la crearea de noi locuri de muncă și la dezvoltarea economică durabilă într-un mediu concurențial. Atingerea obiectivelor strategice al Planului Operațional

Local Ungheni va fi posibilă doar cu implicarea tuturor actorilor regionali în procesul de dezvoltare a regiunii, prin promovarea potențialului regional și prin atragerea investițiilor. Activitatea de elaborare și aprobare a Planului Operațional Local Ungheni pentru implementarea

Programului național la nivel de municipiu include 2 etape importante:

1. Elaboarea Planului Operațional Local de implementare a Programului național de dezvoltare a polilor de creștere (PNDPC) în municipiul Ungheni pentru perioada 2021-2027,
2. Examinarea și aprobarea Planului Operațional Local de către Consiliul Municipal Ungheni.

Capitolul II. Componentele Planului Operațional Local Ungheni

Dinamica dezvoltării municipiului Ungheni

Municipiul Ungheni este situat pe malul râului Prut, la frontieră cu Uniunea Europeană, la o distanță de 110 km de municipiul Chișinău, 85 km de municipiul Bălți și 45 km de municipiul Iași/pe automagistrală și 21 km/ pe calea ferată, fiind supranumit, pe bună dreptate, Capitala de Vest a Republicii Moldova. Ungheniul este cel mai important punct vamal feroviar la hotar cu România.

La data de 01.01.2020, mun. Ungheni avea o populație de 34 833 de locuitori, 14 441 gospodării, inclusiv 7 799 apartamente la bloc.

Evoluția numărului populației mun. Ungheni, mii de persoane

Municipiu	1989	2004	2014	2014/1989
Ungheni	37,8	32,5	30,8	81%

Sursa: datele recensămintelor populației din anii 1989, 2004 și 2014

Sectorul economic al municipiului Ungheni în anul 2019 a fost reprezentat de cca 2438 de agenți economici (întreprinderi cu drept de persoane fizice, întreprinderi cu drept de persoane juridice). Printre cele mai răspândite forme organizatorico-juridice ale activităților economice din localitate au fost societățile cu răspundere limitată. Din totalul de agenți economici de 2438, întreprinderile cu drept de persoane fizice reprezintă 72,8%, iar întreprinderile cu drept de persoane juridice reprezintă 27,2%. În municipiul Ungheni sunt înregistrate 125 ONG-uri.

Performanța economiilor în mun Ungheni pe anul 2019

Nr. crt.	Denumire Indicatori	Indicatori
1.	Salariul mediu, lei	6,096
2.	Numărul agenților economici activi (care prezintă rapoarte)*	737
3.	Numărul deținătorilor de patente, persoane	584
4.	Numărul locurilor de muncă (cu excepția celor cu finanțare din buget), mii de persoane	8,5
5.	Raportul dintre numărul locurilor de muncă create de sectorul privat și numărul total al populației prezente în vârstă aptă de muncă	36,9%
6	Capacitatea fiscală pe locuitor ¹⁾ , lei	1 640

Sursa: datele Ministerului Finanțelor:

¹⁾– calculată în baza metodologiei de calcul a transferurilor cu destinație generală stabilită de Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale.

Municipiul Ungheni are o industrie diversificată, fiind reprezentată de întreprinderi din industria alimentară, ușoară, de confecții și a materialelor de construcție.

Un segment special de afaceri pentru sectorul industrial din Ungheni este Zona Economică Liberă (ZEL) „Ungheni-Business”, care oferă un regim preferențial rezidenților săi cu facilități, cum ar fi: scutirea de taxe de import și export, impozitarea la cota zero a TVA. Pe teritoriul Zonei Economice Libere “Ungheni–Business” sunt înregistrați 36 de rezidenți, dintre care întreprinderi cu capital din Italia, Austria, România, Rusia, Belgia, SUA, Franța, etc. În cadrul întreprinderilor rezidenți activează 2258 de persoane, iar volumul total de investiții în zona liberă a atins nivelul de 69,2 mil. dolari SUA.

În general, numărul de întreprinderi din localitate și formele organizatorico-juridice se înscriu într-o situație favorabilă, specifică localităților urbane moderne, însă pentru ca mun. Ungheni să devină un centru regional de dezvoltare economică și atragere a investițiilor urmează să consolideze capacitățile de implimentare a proiectelor în următoarele domenii:

- Infrastructura drumurilor de conexiune cu zonele periferice și rurale
- Extinderea și reabilitarea rețelelor de utilități publice
- Modernizarea transportului public de călători
- Măsuri de prevenire și adaptare la schimbările climatice

Accesibilitatea, mobilitatea urbană și interacțiunea urban-rural

Municipiul Ungheni este un important nod de transport rutier și este traversat de drumul Chișinău – Ungheni și de calea ferată care leagă capitala Chișinău de orașul Iași, România. Rețeaua de drumuri care traversează raionul este destul de extinsă, având o lungime de circa 388km, din care peste 54% sunt drumuri naționale. În orașul Ungheni este situat portul fluvial Ungheni, administrat de Întreprinderea de stat „Portul Fluvial Ungheni”.

În municipiul Ungheni transportul public este constituit din 6 rute municipale, distribuite neuniform. Zonele Centruși Tineretului sunt deservite de toate cele 6 rute, zona Dănuțeni de 4 rute, iar celelalte sunt deservite doar de una sau două rute. Rutele municipale sunt deservite de 3 întreprinderi de transport. Problema principală a traseelor limitate ale rutelor de transport o reprezintă lipsa drumurilor asfaltate care să permită circulația adecvată a unităților de transport public, precum și lipsa stațiilor de așteptare amenajate. În domeniul transportului rutier activează 3 întreprinderi, care au în dotare autobuze și microbuze, în majoritate uzate moral și fizic.

Dezvoltarea sistemului de transport urban în municipiul Ungheni pe anul 2020

Nr. crt.	Denumire	Indicatori
1.	Lungimea totală a rutelor, km	99
2.	Numărul stațiilor	5
3.	Numărul călătorilor transportați, mil.	2,6
4.	Numărul unităților de transport (microbuze) în operare	24

Raionul Ungheni este constituit din 74 de localități, din care 1 municipiu, 1 oraș și 72 de sate administrate de 33 autorități publice locale de nivelul I. Distanțamedie dintre localitățile raionului până la municipiul Ungheni este de 33 km, cea minimă (Elizavetovca) – 4 km, iar distanța maximă (Curtoiaia) – 113 km. Interacțiunea între aceste localități este asigurată de către companiile de transport, prioritar rezidenți ai raionului Ungheni și municipiului Chișinău.

Unele companii din Zona Economică Liberă “Ungheni–Business” transportează angajații din raioanele limitrofe cu transportul propriu, ceea ce denotă faptul că transportul de călători interurban este unul slab dezvoltat.

Pentru asigurarea sinergiei de dezvoltare a interacțiunii între zonele periferice ale municipiului Ungheni și localitățile rurale din împrejurimi este oportun să fie creat un operator municipal de prestare a serviciilor de transport călători, care să dețină unități de transport ecologic și rentabil.

La etapă I operatorul va avea nevoie de unități de transport care să satisfacă necesitățile urbei, cu extinderea ulterioară a serviciilor în zonele rurale ale raionului.

Provocările și oportunitățile de dezvoltare economică a municipiului Ungheni

Economia municipiului Ungheni se prezintă ca una din cele mai dinamice și diversificate economii ale orașelor potențiali poli de creștere din Republica Moldova. Amplasarea geografică, o bună accesibilitate rutieră și feroviară, asigură avantaje majore pentru impulsivitatea dezvoltării economice a urbei. Forța de muncă, prin nivelul scăzut de salarizare față de competitorii regionali, reprezintă un alt avantaj competitiv. În același timp, se poate constata că sectoarele economice cu potențial din zona respectivă sunt insuficient exploatare sau subfinanțate având la bază cauze precum slaba pregătire antreprenorială, în special în rândul tinerilor, insuficiența structurilor de sprijin pentru dezvoltarea afacerilor, politici de marketing și promovare ineficientă, acțiuni ne semnificative pentru atragerea investitorilor strategici. În ultimii ani, se înregistrează o creștere a numărului întreprinderilor mici și mijlocii cu orientare spre domeniul comerțului și serviciilor.

Rata generală a activității economice în Ungheni (61,9%) a depășit semnificativ media pe republică (41,6%), situându-se și peste rata generală de activitate înregistrată în mediul urban din țară (47,2%). Rata de ocupare a populației din localitate înregistrează valori superioare situației generale pe republică (59,5% față de 38,5%). Această situație vorbește despre o funcționalitate mai mare a economiei din localitate, comparativ cu situația din celelalte orașe din țară.

Rata șomajului înregistrat în Ungheni (4%) este net inferioară față de rata generală pe republică (7,4%), fiind cu mult mai mică decât rata șomajului din localitățile urbane (9,6%). Prin urmare, pe piața muncii din municipiul Ungheni se atestă o situație puternic favorabilă

decât media pe țară. Astăzi, cea mai mare parte a populației din localitate este ocupată în activități educaționale, sănătate și administrare (cca 33,1% din populația ocupată).

În municipiul Ungheni activează filialele mai multor bănci comerciale, care oferă oportunități de finanțare și susținere a antreprenorilor. Nu există impedimente pentru obținerea autorizației de funcționare a unităților comerciale, care se face într-o perioadă redusă de timp.

Municipiul Ungheni se confruntă cu probleme specifice ale unui oraș în proces de dezvoltare continuă. Necesitățile municipiului referitor la infrastructura de sprijinire a afacerilor:

- Construcția unei hale moderne pentru o piață agroalimentară regională
- Construcția Centrului regional de business
- Elaborarea regulamentelor locale de funcționare și localizare a societăților comerciale
- Simplificarea procedurilor de obținere a actelor permissive pentru activitățile de antreprenariat

Oportunitățile de dezvoltare economică a municipiului Ungheni

- Dezvoltarea unor politici de atragere a investițiilor în domenii economice cu valoare adăugată mare
- Gazoductul Iași-Ungheni
- Proiecte europene
- Participarea în proiecte naționale și internaționale
- Investiții străine
- Dezvoltarea relațiilor transfrontaliere
- Aderarea la Uniunea Europeană
- Climat favorabil de colaborare între autorități publice de diferite niveluri
- Dezvoltarea progresului tehnologic
- Programe naționale și internaționale de susținere a cooperării și parteneriatelor locale

Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice

În contextul revitalizării urbane, dezvoltarea multisectorială și mobilizarea comunitară reprezintă un obiectiv major al administrației publice locale a municipiului Ungheni. Prin Decizia Consiliului Municipal din 29.03.2019 a fost aprobat Programul de revitalizare urbană a municipiului Ungheni. Acest document a fost elaborat în cadrul Proiectului „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Moldovei 2016-2020 în domeniul politicii urbane și de dezvoltare urbană” (2017 – 2019). Programului de revitalizare urbană a municipiului Ungheni are la bază principiul transparenței datelor și informațiilor, consultării și implicării comunității locale.

Pentru determinarea zonelor degradate și ulterior identificarea zonei de revitalizare urbană, teritoriul municipiului Ungheni a fost delimitat în unități de analiză (zone ale orașului: Dănuțani, Ungheni-Vale, Ungheni-Deal, Cartierul Tineretului, Berești Vasilica și zona Centrală)). Toate zonele orașului au fost analizate din perspectiva a 5 categorii de indicatori: sociali, economici, de mediu, spațial-funcționali, tehnici.

Conform unui studiu efectuat la elaborarea Programului de revitalizare urbană a municipiului (2019-2021) s-a ajuns la concluzia, că zonele Ungheni-Vale, Ungheni-Deal, Vasilica pot fi considerate zone defavorizate, iar locuitorii acestora au un nivel sporit de

sărăcie. Ungheni –Vale este situat în lunca râului Prut și este în pericol permanent de inundații. Construcția digului pe râul Prut ar fi o oportunitate de dezvoltare în siguranță a zonei respective.

Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază a municipiului

Avantajul creșterii economice în municipiul Ungheni depinde de calitatea managementului urban și de politicile privind infrastructura edilitară. Alți factori ce afectează productivitatea muncii într-o economie locală includ construcția de locuințe, serviciile de sănătate, educație, precum și posibilitatea formării și perfecționării profesionale. În ultima perioadă se resimt eforturile și investițiile făcute pentru modernizarea infrastructurii și a serviciilor publice locale, care au îmbunătățit rapid climatul de afaceri în municipiul Ungheni și au sporit atractivitatea investițională. Astfel, autoritățile publice locale din municipiul Ungheni sunt cunoscute ca având o atitudine favorabilă afacerilor care contribuie la dezvoltarea infrastructurii tehnico- edilitare.

➤ Drumuri

Starea drumurilor (străzilor) în municipiul Ungheni se caracterizează prin două tipuri de înveliș – asfalt și pietriș. Drumurile asfaltate cuprind zonele Centru și Tineretului care se află într-o stare mai puțin satisfăcătoare. Drumurile în „variantă albă” (pietriș) și parțial asfaltate sunt în zonele Dănuțeni, Ungheni Vale, Berești și Vasilică, acestea fiind în mare parte drumuri de importanță raională sau națională.

Lungimea și structura drumurilor publice în municipiul Ungheni

Denumire	Total drumuri	Drumuri cu îmbrăcăminte din asfalt-beton	Drumuri cu îmbrăcăminte din pietriș	Drumuri fără îmbrăcăminte/de țară
Lungimea, km	132,2	90,2	24,6	17,4
Ponderea, %	100.0	68,2	18,6	13,2

➤ aprovizionarea cu apă și canalizare (AAC)

În ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a utilităților locale, cea mai nesatisfăcătoare situație se atestă în privința acoperirii cu servicii de AAP și epurare a apelor uzate. Gradul actual de acoperire cu servicii de canalizare nu corespunde cerințelor minime (70%). În acest context, pentru creșterea nivelului de acoperire până la minimum 70%, sunt necesare lucrări de extindere și de modernizare a rețelelor de canalizare în zonele periferice ale municipiului Ungheni care presupun investiții destul de mari.

Stația de epurare a apelor uzate din municipiul Ungheni este foarte veche, nu corespunde normativelor în vigoare și în prezent funcționează doar parțial (treapta mecanică). În anul 2019 a fost efectuat un studiu de fezabilitate, iar începând cu anul 2021 se va elabora un studiu de fezabilitate în scopul construcției unei noi stații de epurare a apelor uzate în municipiul Ungheni.

➤ spații publice

Zona de centru a municipiului Ungheni este insuficient de dezvoltată, chiar dacă aici se află cele mai importante clădiri administrative, obiective istorice, culturale și turistice. Modernizarea infrastructurii și amenajarea spațiilor publice din centrul civic al municipiului Ungheni, prin transformarea acestuia într-o zonă atractivă pentru locuitori și vizitatori, va fi una dintre preocupările principale ale autorităților publice locale.

Municipiul Ungheni nu are o zonă mai deosebită de recreere în aer liber, cu mai multe elemente noi cum ar fi piscină, plajă, terenuri sportive și de joacă. Astfel, amenajarea unor spații pentru odihnă și agrement în jurul lacului Delia a devenit imperios necesară atât pentru municipiul Ungheni, cât și pentru regiune în ansamblu.

➤ **edilitare**

Dezvoltarea economică la nivelul unui areal urban presupune facilitarea economiei locale care asigură creșterea produsului intern brut, valorii producției fabricate, numărului salariaților, productivității, ratei de activitate și de ocupare a populației. În acest context, construcția unui centru expozițional regional de business în municipiul Ungheni va contribui la promovarea și facilitarea dezvoltării afacerilor și la majorarea investițiilor în urbe și în raioanele învecinate.

În municipiul Ungheni există o piața agroalimentară, însă fără o hală modernă de comercializare a produselor autohtone, ceea ce va crea condiții optime pentru agricultori și va spori imaginea regiunii, pe de o parte, va crea noi locuri de muncă și va contribui substanțial la îmbunătățirea și modernizarea serviciilor în domeniu, pe de altă parte.

Conform Planului de revitalizare urbană, zona Ungheni-Vale a fost calificată ca zonă degradată și propusă pentru revitalizare. De foarte mulți ani, această zonă este supusă riscului de inundații. Digul provizoriu cu lungimea de 2,4 km, construit în anul 2010, a ameliorat întrucâtva situația a circa 400 de gospodării pentru care exista pericolul de a fi sub apă la nivelul de 1 m. Reparația capitală a digului pe râul Prut este o necesitate stringentă și de neamânat pentru municipiul Ungheni.

În tabelul de mai jos este relatat nivelul de dezvoltare a unor utilitățile publice din municipiul Ungheni:

Coresponderea nivelului de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare cu cerințele minime pe anul 2019*

Nr.crt.	Denumire Indicatori	Indicatori
1.	Minimum 80% acoperire cu servicii centralizate de alimentare cu apă	Da 82%
2.	Coresponderea calității apei din apeduct cerințelor normative față de apa potabilă	Da
3.	Minimum 70% acoperire cu servicii centralizate de canalizare	Nu 54%
4.	Minimum 70% acoperire cu servicii de evacuare centralizată a deșeurilor	Da 75%
5.	Minimum 60% acoperire cu servicii de iluminare stradală	Da 70%
6.	Stație de epurare a apelor uzate funcțională în trei trepte	Nu
7.	Poligon autorizat de deșeuri solide	Nu

* **Notă:** în conformitate cu cerințele minime înaintate față de municipii în prevederile Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.

CAPITOLUL III Obiectivele Planului Operațional Local Ungheni

Obiectivul general rezidă în valorificarea potențialului economic, uman, natural și a resurselor financiare interne și externe în vederea transformării municipiului Ungheni într-un oraș pol de creștere regională, atractiv pentru locuitori, antreprenori și vizitatori capabil să genereze creșterea economică sustenabilă, ocuparea forței de muncă și să stimuleze dezvoltarea zonelor teritoriale adiacente.

Obiectivul general va fi atins prin realizarea următoarelor **obiective specifice**:

O.S.1 Asigurarea conectivității locale și interurbane prin îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces, urmărind:

- ✚ Modernizarea infrastructurii rutiere prin asigurarea a minimum 60% de drumuri asfaltate în stare bună pentru facilitarea accesului locuitorilor din municipiul Ungheni și localitățile învecinate la locuri de muncă și servicii
- ✚ Promovarea conceptului de mobilitate urbană sustenabilă prin dotarea cu unități de transport public ecologic

O.S.2 Impulsionarea creșterii economice prin crearea condițiilor favorabile atragerii investițiilor și promovarea lanțurilor valorice locale, urmărind:

- ✚ Echiparea infrastructurii și serviciilor de suport pentru suținerea și promovarea producătorului autohton din municipiul Ungheni și localitățile adiacente, crearea locurilor de muncă prin amenajarea unei hale agroalimentare
- ✚ Sporirea atractivității investiționale prin promovarea lanțului valoric turistic
- ✚ Crearea unui centru expozițional multifuncțional care va contribui prin manifestările expoziționale la dezvoltarea comerțului intern și extern, promovarea mărfurilor autohtone comerciale, dezvoltarea științifică și a tehnologiilor inovative, extinderea legăturilor economice și crearea de parteneriate.

O.S.3 Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice

- ✚ Reabilitarea centrului civic al municipiului Ungheni prin transformarea acestuia într-o zonă vibrantă, atractivă pentru locuitorii orașului și vizitatori
- ✚ Revitalizarea zonei lacului Delia prin amenajarea plajei și a spațiilor verzi din preajmă asigurând protecția ecosistemului local și includerea acestei zone în circuitul turistic local și național
- ✚ Reparația digului râului Prut pentru asigurarea securității locuitorilor din zona de revitalizare urbană

O.S.4 Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitate și a rețelei de utilități publice

✚ Asigurarea accesului la servicii de canalizare a locuitorilor municipiului Ungheni prin extinderea rețelelor de canalizare pentru creșterea ratei de acoperire cu servicii de la 54 % la 70%

✚ Asigurarea calității serviciului public de alimentare cu apă și canalizare pentru locuitorii municipiului Ungheni și localităților învecinate și a protecției mediului înconjurător prin construcția unei stații de epurare a apelor uzate.

CAPITOLUL IV Proiectele cuprinse în Planul Operațional Local Ungheni

O.S.1 Asigurarea conectivității locale și interurbane prin îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces

1. Reabilitarea infrastructurii drumurilor
2. Dezvoltarea sistemului de transport public urban

O.S.2 Impulsionarea creșterii economice prin crearea condițiilor favorabile atragerii investițiilor și promovarea lanțurilor valorice locale

3. Construcția unei hale moderne pentru piața agroalimentară regională
4. Construcția centrului regional de business „ExpUN” în municipiul Ungheni

O.S.3 Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice

5. Amenajarea zonei lacului Delia în zonă de recreere și agrement de importanță regională
6. Reparația digului pe râul Prut
7. Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni

O.S.4 Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitate și a rețelei de utilități publice

8. Construcția stației de epurare a apelor uzate
9. Extinderea rețelelor de canalizare în municipiul Ungheni

CAPITOLUL V Etapele de implementare a Planului Operațional Local Ungheni

Etapa 1 Perioada 2021 – 2024

- O.S.1 Reabilitarea infrastructurii drumurilor
- O.S.4 Extinderea rețelelor de canalizare în municipiul Ungheni
- O.S.1 Dezvoltarea sistemului de transport public urban
- O.S.3 Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni
- O.S.3 Reparația digului pe râul Prut

Etapa 2 Perioada 2025 – 2027

- O.S.4 Construcția stației de epurare a apelor uzate
- O.S.3 Amenajarea zonei lacului Delia în zonă de recreere și agrement de importanță regională
- O.S.2 Construcția unei hale moderne pentru piața agroalimentară regională
- O.S.2 Construcția centrului regional de business „ExpUN” în municipiul Ungheni

CAPITOLUL VI Activități/acțiuni, proiecte

Nr.	Activități/acțiuni	Perioada de implementare	Costuri estimative, mln. lei	Sursa de finanțare	Responsabili	Indicatori de monitorizare
Obiectiv specific 1. Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare						
Proiect nr. 1 Reabilitarea infrastructurii drumurilor						
1	Reabilitarea infrastructurii drumurilor - 16,3 km:	2021-2024	163,00	Buget local Buget raional Buget de stat Donatori externi	Viceprimari Membri Unității de Implementare (UIP) Membri Grup de suport UIP Companiecontractată	16,3 km de drum reabilitat
1.1.	Elaborare proiecte tehnice de execuție pentru reparația capitală a străzilor: Decebal - 2,1 km, Ștefan Cel Mare - 3,8 km, Alexandru Cel Bun -1,25 km, M. Viteazu – 1,3 km, (total 8,54 km)	2021-2022				Proiect de execuție pentru reparația capitală a străzilor: Decebal - 2,1 km, Ștefan Cel Mare- 3,8 km, Alexandru Cel Bun-1,25 km, M. Viteazu – 1,3 km elaborat
1.2.	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini, etc pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor: Decebal - 2,1 km, Ștefan Cel Mare - 3,8 km, Alexandru Cel Bun -1,25 km, M. Viteazu – 1,3 km (total 8,54 km)	2021-2022				Documentație tehnică, caiet de sarcini, etc elaborate
1.3	Anunțare procedură de licitație	2021-2022				Procedură de licitație pentru

	pentru executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor: Decebal - 2,1 km, Ștefan Cel Mare - 3,8 km, Alexandru Cel Bun -1,25 km, M. Viteazu – 1,3 km, (total 8,54 km)					executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor, anunțată
1.4	Executare lucrări de reparație capitală a străzilor: Decebal - 2,1 km, Ștefan Cel Mare - 3,8 km, Alexandru Cel Bun -1,25 km, M. Viteazu – 1,3 km (total 8,54 km)	2021-2023				8,45 km de drum reparat: străzile Decebal - 2,1 km, Ștefan Cel Mare- 3,8 km, Alexandru Cel Bun - 1,25 km, M. Viteazu – 1,3 km (total 8,54 km)
1.5	Elaborare proiecte tehnice de execuție pentru reparația capitală a străzilor: Burebista - 1,55 km, 31 August- 0,66 km, Luceafărul – 0,21 km, Miorița – 0,38 km, Doina – 0,41 km, Nucului – 0,31 km, Cetereni – 0,43, T. Sobolevschi – 0,55 km, str-la 31 August – 0,58 km, str-la Miorița – 0,31 km, (total - 5,39 km)	2021-2022				Proiect de execuție pentru reparația capitală a străzilor: Burebista - 1,55 km, 31 August- 0,66 km, Luceafărul – 0,21 km, Miorița – 0,38 km, Doina – 0,41 km, Nucului – 0,31 km, Cetereni – 0,43, T. Sobolevschi – 0,55 km, str-la 31 August – 0,58 km, str-la Miorița – 0,31 km, (total - 5,39 km) elaborat
1.6	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor: Burebista - 1,55 km, 31 August- 0,66 km, Luceafărul – 0,21 km, Miorița – 0,38 km, Doina – 0,41 km, Nucului – 0,31 km, Cetereni – 0,43, T. Sobolevschi –	2022-2023				Documentație tehnică, caiet de sarcini pentru reparația capitală a străzilor: Burebista - 1,55 km, 31 August- 0,66 km, Luceafărul – 0,21 km, Miorița – 0,38 km, Doina – 0,41 km, Nucului – 0,31 km, Cetereni – 0,43, T. Sobolevschi – 0,55 km, str-la 31 August – 0,58 km, str-la Miorița

	0,55 km, str-la 31 August – 0,58 km, str-la Miorița – 0,31 km, (total - 5,39 km)					– 0,31 km, (total - 5,39 km) elaborate
1.7	Anunțare procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor: pentru reparația capitală a străzilor: Burebista - 1,55 km, 31 August- 0,66 km, Luceafărul – 0,21 km, Miorița – 0,38 km, Doina – 0,41 km, Nucului – 0,31 km, Cetereni – 0,43, T. Sobolevschi – 0,55 km, str-la 31 August – 0,58 km, str-la Miorița – 0,31 km, (total - 5,39 km)	2022-2023	-			Procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor: pentru reparația capitală a străzilor: Burebista - 1,55 km, 31 August- 0,66 km, Luceafărul – 0,21 km, Miorița – 0,38 km, Doina – 0,41 km, Nucului – 0,31 km, Cetereni – 0,43, T. Sobolevschi – 0,55 km, str-la 31 August – 0,58 km, str-la Miorița – 0,31 km, (total - 5,39 km) desfășurată
1.8	Executare lucrări de reparație capitală a străzilor: Burebista - 1,55 km, 31 August- 0,66 km, Luceafărul – 0,21 km, Miorița – 0,38 km, Doina – 0,41 km, Nucului – 0,31 km, Cetereni – 0,43, T. Sobolevschi – 0,55 km, str-la 31 August – 0,58 km, str-la Miorița – 0,31 km, (total - 5,39 km)	2023-2024				5,39 km de drum reparat: străzile Burebista - 1,55 km, 31 August- 0,66 km, Luceafărul – 0,21 km, Miorița – 0,38 km, Doina – 0,41 km, Nucului – 0,31 km, Cetereni – 0,43, T. Sobolevschi – 0,55 km, str-la 31 August – 0,58 km, str-la Miorița – 0,31 km, (total - 5,39 km)
1.9	Elaborare proiectetehnice de execuție pentru reparația capitală a străzilor: A Boico – 0,60 km, V. Lupu – 0,75 km, Musatov – 0,30 km, V. Țepeș –0,30 km, Eminescu	2021-2022				Proiect de execuție pentru reparația capitală a străzilor: str. A Boico – 0,60 km;str. V. Lupu – 0,75 km;str. Musatov – 0,30 km; str. V. Țepeș –0,30 km; str.

	– 0,25 km, Bălcescu – 0,26 km. (total - 2,46 km)					Eminescu – 0,25 km; str. Bălcescu – 0,26 km elaborat
1.10	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor A Boico – 0,60 km, V. Lupu – 0,75 km, Musatov – 0,30 km, V. Țepeș – 0,30 km, Eminescu – 0,25 km, Bălcescu – 0,26 km. (total - 2,46 km)	2023-2024				Documentație tehnică, caiet de sarcini elaborate
1.11	Anunțare procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor: A Boico – 0,60 km, V. Lupu – 0,75 km, Musatov – 0,30 km, V. Țepeș – 0,30 km, Eminescu – 0,25 km, Bălcescu – 0,26 km. (total - 2,46 km)	2023-2024				Procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor: A Boico – 0,60 km, V. Lupu – 0,75 km, Musatov – 0,30 km, V. Țepeș – 0,30 km, Eminescu – 0,25 km, Bălcescu – 0,26 km. (total - 2,46 km)
1.12	Executare lucrări de reparație capitală a străzilor A Boico – 0,60 km, V. Lupu – 0,75 km, Musatov – 0,30 km, V. Țepeș – 0,30 km, Eminescu – 0,25 km, Bălcescu – 0,26 km. (total - 2,46 km)	2024				2,46 km de drum reparat: străzile A Boico – 0,60 km, V. Lupu – 0,75 km, Musatov – 0,30 km, V. Țepeș – 0,30 km, Eminescu – 0,25 km, str. Bălcescu – 0,26 km
Proiect nr. 2 Dezvoltarea sistemului de transport public urban						
2.	Dezvoltarea sistemului de transport public urban – 24 unități de transport:	2021-2024	48,00	Bugetul de stat prin Programul Național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere (12 mln.)	Viceprimari Membri UIP Membri GS UIP Companiecontractată	24 unități de transport procurate pentru dotarea sistemelor urbane de transport public

				Buget local		
				Donatori externi		
2.1	Modificare și aprobare statut și denumire Întreprindere Municipală „Servicii Comunale Ungheni”	2021				Statut și denumire Întreprindere Municipală ”Servicii Comunale și Transport Public Ungheni” modificate și aprobate
2.2	Identificare model de transport public urban ecologic conform necesităților municipiului Ungheni	2021				Model de transport public urban ecologic identificat
2.3	Actualizare și aprobare Regulament privind transportul public	2022				Regulament privind transportul auto de călători în municipiul Ungheni actualizat și aprobat
2.4	Elaborare documentație tehnică pentru anunțarea licitației privind procurarea a 24 unități de transport ecologic	2022-2024				Documentație tehnică elaborată
2.5	Anunțare procedură de licitație pentru procurarea a 24 unități de transport ecologic	2022-2024				24 unități de transport urban ecologic achiziționate
2.6	Integrare 24 unități de transport ecologic în rețeaua municipală de transport	2022-2024				24 unități de transport ecologic integrate în rețeaua municipală de transport

Obiectiv specific 2. Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea

Proiect nr. 3 Construcția unei hale moderne pentru piața agroalimentară regională

3.	Construcția unei hale moderne pentru piața agroalimentară regională:	2024-2027	10,00	Buget local Donatori externi	Viceprimari Membri UIP Membri GS UIP Companiecontract	Hală modernă pentru piața agroalimentară regională construită
----	--	-----------	-------	---------------------------------	--	---

					ată	
3.1	Identificare locație pentru hală, stabilire specific activității în cadrul pieței agroalimentare	2024				Locație și nomenclator servicii prestate stabilite
3.2	Elaborare și aprobare temă de proiectare pentru construcția halei	2024				Temă de proiectare elaborată și aprobată prin decizia Consiliului Municipal Ungheni
3.3	Elaborare proiect tehnic de execuție pentru construcția halei	2024				Proiect tehnic de execuție pentru construcția halei elaborat
3.4	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini pentru anunțarea licitației	2025				Documentație tehnică și caiet de sarcini elaborate
3.5	Desfășurare licitație pentru executarea lucrărilor de construcție a halei	2025				Licitatie pentru executarea lucrărilor de construcție a halei desfășurată
3.6	Executare lucrări de construcție a halei	2025				Lucrări de construcție a halei executate (hală modernă pentru piața agroalimentară cu o suprafața de 1000 m.p. amenajată, parcare amenajată, 2 căi de acces amenajate, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități)
3.7	Dotare hală conform tuturor standardelor și cerințelor sanitar-veterinare	2025				Hală pentru piața agroalimentară dotată corespunzător (spații comerciale, grup sanitar, laborator, 6 camere de supraveghere, 2 panouri informative)

3.8	Stabilire mecanisme de administrare a pieței agroalimentare	2026 - 2027				Regulament de organizare și funcționare a pieței agroalimentare elaborat și aprobat; Metodologie de calcul a tarifelor aplicate comercianților elaborată și aprobată; Platformă online de informare și promovare a producătorilor locali lansată; 2 cursuri de instruire desfășurate, abilitați producători dezvoltate; 1500 pliante informative privind drepturile consumatorului distribuite
-----	---	-------------	--	--	--	--

Proiect nr. 4 Construcția centrului regional de business „ExpUN” în municipiul Ungheni

4.	Construcția centrului regional de business ”ExpUN”:	2025-2027	50,00	Bugetul de stat prin Programul Național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere (50 mln.)	Viceprimari Membri UIP Membri GS UIP Companie contractată	Centrul regional de business ”ExpUN” construit
4.1	Elaborare și aprobare temă de proiectare și notă conceptuală pentru construcția Centrului „ExpUN”	2025		-		Notă conceptuală și tema de proiectare elaborate și aprobate prin decizia Consiliului Municipal Ungheni
4.2	Elaborare proiect tehnic de execuție pentru construcția Centrului „ExpUN”	2025 - 2026				Proiect tehnic de execuție pentru construcția Centrului „ExpUN” elaborat

4.3	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini pentru anunțarea licitației	2026				Documentație tehnică și caiet de sarcini pentru construcția Centrului „ExpUN” elaborate
4.4	Desfășurare licitație pentru executarea lucrărilor de construcție a Centrului „ExpUN”	2026				Licitație pentru executarea lucrărilor de construcție a Centrului „ExpUN” desfășurată
4.5	Executare lucrări de construcție a Centrului „ExpUN”	2026				Lucrări de construcție a Centrului „ExpUN” executate
4.6	Dotare Centrul „ExpUN” cu mobilier și echipamente necesare	2027				Centrul „ExpUN” dotat cu mobilier și echipamente necesare
4.7	Desfășurare campanie de promovare a producătorilor autohtoni	2027				Campanie de promovare a producătorilor autohtoni desfășurată

Obiectiv specific 3. Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice

Proiect nr.5 Amenajarea zonei lacului Delia în zonă de recreere și agrement de importanță regională

5.	Amenajarea zonei lacului Delia în zona de recreere și agrement de importanță regională:	2025-2027	31,00	Bugetul de stat prin Programul Național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere (31 mln)	Viceprimari Membri UIP Membri GS UIP Companiecontractată	Zona lacului Delia amenajată în zonă de recreere și agrement de importanță regională
5.1	Elaborare proiect tehnic pentru executarea lucrărilor de curățare și de amenajare a plajei lacului Delia (instalare bănci și felinare cu lămpi LED, plantare material săditor, amenajare drumuri de acces către zona turistică, etc.)	2025-2026				Proiect tehnic pentru executarea lucrărilor de curățare și amenajare a plajei lacului Delia elaborat
5.2	Elaborare caiet de sarcini și documente tehnice pentru	2026				Caiet de sarcini și documente tehnice pentru achiziționarea

	achiziționarea lucrărilor de curățare și amenajare a plajei lacului Delia					lucrărilor de curățare și amenajare a plajei lacului Delia elaborate
5.3	Anunțare procedură de licitație pentru executare lucrări de curățare și amenajare a plajei lacului Delia	2026				Licitația pentru executarea lucrărilor de curățare și amenajare a plajei lacului Delia anunțată
5.4	Executare lucrări de curățare și amenajare a plajei lacului Delia	2026-2027				Lucrări de curățare și amenajarea plajei lacului Delia efectuate (<i>apa lacului Delia curățată, cel puțin 100 m2 de plajă amenajată, 35 bănci și 70 felinare cu lămpi LED instalate, material săditor plantat, etc.</i>)
5.5	Includere zonă lacul Delia în circuitul turistic al Regiunii Ungheni	2027				Zona Lacului Delia inclusă în circuitul turistic al Regiunii Ungheni atractivă pentru ungheneni și turiști.
Proiect nr. 6 Reparația digului pe râul Prut						
6.	Reparația digului pe râul Prut – 4,9 km:	2022-2024	30,00	Buget local Donatori externi Fondul Ecologic Național	Viceprimar Membri UIP Membri GS UIP Companiecontractată	4,9 km dig pe râul Prut reparat
6.1	Elaborare proiecte tehnice de execuție pentru repararea digului pe râul Prut	2022				Proiecte tehnice de execuție pentru reparație a digului pe râul Prut elaborate
6.2	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini, etc pentru Anunțare licitație privind	2023				Documentație tehnică, caietul de sarcini, etc pentru anunțarea licitației pentru executarea

	executarea lucrărilor de reparația digului pe râul Prut					lucrărilor de reparație a digului pe râul Prut elaborate
6.3	Anunțare procedură de licitație pentru executare lucrări de reparație a digului pe râul Prut	2023				Procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de reparație a digului pe râul Prut anunțată
6.4	Executare lucrări de reparație a digului pe râul Prut (4,9 km)	2023 - 2024				4,9 km dig pe râul Prut reparat
Proiect nr. 7 Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni						
7.	Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni:	2021-2024	80,00	Donatori externi Bugetul local	Viceprimari Membri UIP Membri GS UIP Companiecontract ată	Centrul municipiului Ungheni reconstruit și revitalizat
7.1	Elaborare proiect tehnic de execuție pentru lucrările de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Construcție havuz uscat de tip pietonal cu show de lumini și muzică și amenajare teritoriu adiacent din strada Națională – Piața Independenței</i>	2021				Proiect tehnic de execuție pentru lucrările de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni elaborat (<i>Construcție havuz uscat de tip pietonal cu show de lumini și muzică și amenajare teritoriu adiacent din strada Națională – Piața Independenței</i>)
7.2	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini, etc. pentru anunțare licitație privind executarea lucrărilor de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Construcție havuz uscat de tip pietonal cu show de lumini și</i>	2021				Documentație tehnică, caiet de sarcini, etc. pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni elaborate (<i>Construcție havuz uscat de tip pietonal cu show de lumini și muzică și amenajare</i>

	<i>muzică și amenajare teritoriu adiacent din strada Națională – Piața Independenței</i>					<i>teritoriu adiacent din strada Națională – Piața Independenței)</i>
7.3	Anunțare procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Construcție havuz uscat de tip pietonal cu show de lumini și muzică și amenajare teritoriu adiacent din strada Națională – Piața Independenței</i>	2021				Licitație pentru executarea lucrărilor de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni anunțată (<i>Construcție havuz uscat de tip pietonal cu show de lumini și muzică și amenajare teritoriu adiacent din strada Națională – Piața Independenței</i>)
7.4	Executare lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Construcție havuz uscat de tip pietonal cu show de lumini și muzică și amenajare teritoriu adiacent din strada Națională – Piața Independenței</i>	2021				<i>Havuz uscat de tip pietonal cu show de lumini și muzică construit și teritoriu adiacent din strada Națională amenajat (Piața Independenței)</i>
7.5	Elaborare proiect tehnic de execuție pentru lucrărilor de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Reparație îmbrăcăminte rutieră din strada Națională (partea carosabilă – 1,52 km) și amenajare parcări cu elemente SMART</i>	2021				Proiect tehnic de execuție pentru lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni elaborat (<i>Reparație îmbrăcăminte rutieră din strada Națională (partea carosabilă – 1,52 km) și amenajare parcări cu elemente SMART</i>)
7.6	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini, etc. pentru anunțare licitație privind executarea lucrărilor de	2021				Documentație tehnică, caiet de sarcini, etc. pentru anunțarea licitației pentru executare lucrărilor de reconstrucție a

	reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Reparație îmbrăcăminte rutieră din strada Națională (partea carosabilă – 1,52 km) și amenajare parcări cu elemente SMART</i>					centrului municipiului Ungheni elaborată (<i>Reparație îmbrăcăminte rutieră din strada Națională (partea carosabilă – 1,52 km) și amenajare parcări cu elemente SMART</i>)
7.7	Anunțare procedură de licitație pentru executare lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Reparație îmbrăcăminte rutieră din strada Națională (partea carosabilă – 1,52 km) și amenajare parcări cu elemente SMART</i>	2021				Licitație pentru executare lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni anunțată (<i>Reparație îmbrăcăminte rutieră din strada Națională (partea carosabilă – 1,52 km) și amenajare parcări cu elemente SMART</i>)
7.8	Executare lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Reparație îmbrăcăminte rutieră din strada Națională (partea carosabilă – 1,52 km) și amenajare parcări cu elemente SMART</i>	2021				Îmbrăcăminte rutieră din strada Națională (partea carosabilă – 1,52 km) reparată și parcări cu elemente SMART amenajate
7.9	Elaborare proiect tehnic de execuție pentru lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Reconstrucție și extindere trotuare de la strada Romană până la strada Ștefan cel Mare (ÎM „Apă-Canal”) cu delimitarea pistelor pentru pietoni și biciclete și amenajare spații verzi cu</i>	2021				Proiect tehnic de execuție pentru lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni elaborat (<i>Reconstrucție și extindere trotuare de la strada Romană până la strada Ștefan cel Mare (ÎM „Apă-Canal”) cu delimitarea pistelor pentru pietoni și biciclete și amenajare spații verzi cu elemente SMART</i>)

	<i>elemente SMART și mobilier urban</i>					<i>și mobilier urban)</i>
7.10	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini, etc. privind anunțare licitație pentru executare lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Reconstrucție și extindere trotuare de la strada Romană până la strada Ștefan cel Mare (ÎM „Apă-Canal”) cu delimitarea pistelor pentru pietoni și biciclete și amenajare spații verzi cu elemente SMART și mobilier urban</i>	2021				Documentație tehnică, caiet de sarcini, etc. pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni elaborată (<i>Reconstrucție și extindere trotuare de la strada Romană până la strada Ștefan cel Mare (ÎM „Apă-Canal”) cu delimitarea pistelor pentru pietoni și biciclete și amenajare spații verzi cu elemente SMART și mobilier urban</i>)
7.11	Anunțare procedură de licitație pentru executare lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Reconstrucție și extindere trotuare de la strada Romană până la strada Ștefan cel Mare (ÎM „Apă-Canal”) cu delimitarea pistelor pentru pietoni și biciclete și amenajare spații verzi cu elemente SMART și mobilier urban</i>	2022				Licitație pentru executare lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni anunțată (<i>Reconstrucție și extindere trotuare de la strada Romană până la strada Ștefan cel Mare (ÎM „Apă-Canal”) cu delimitarea pistelor pentru pietoni și biciclete și amenajare spații verzi cu elemente SMART și mobilier urban</i>)
7.12	Executare lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Reconstrucție și extindere trotuare de la strada Romană</i>	2022				Trotuare de la strada Romană până la strada Ștefan cel Mare (ÎM „Apă-Canal”) cu delimitarea pistelor pentru pietoni și

	<i>până la strada Ștefan cel Mare (ÎM „Apă-Canal”) cu delimitarea pistelor pentru pietoni și biciclete și amenajare spații verzi cu elemente SMART și mobilier urban</i>					biciclete reconstruite și extinse și spații verzi cu elemente SMART și mobilier urban amenajate
7.13	<i>Elaborare proiect tehnic de execuție pentru lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - Revitalizare spații adiacente străzii Naționale (zona între lacul Delia și strada Națională) în conformitate cu Planul Urbanistic Zonal (eficientizare energetică a clădirilor publice, promovare iluminat decorativ al clădirilor publice, amenajare spații verzi, etc).</i>	2022				Proiect tehnic de execuție pentru lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni elaborat (<i>Revitalizare spații adiacente străzii Naționale (zona între lacul Delia și strada Națională) în conformitate cu Planul Urbanistic Zonal (eficientizare energetică a clădirilor publice, promovare iluminat decorativ al clădirilor publice, amenajare spații verzi, etc.)</i>)
7.14	<i>Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini, etc. pentru anunțare licitație privind executarea lucrărilor de reconstrucție a Centrului municipiului Ungheni - Revitalizare spații adiacente străzii Naționale (zona între lacul Delia și strada Națională) în conformitate cu Planul Urbanistic Zonal (eficientizare energetică a clădirilor publice, promovare</i>	2022				Documentație tehnică, caiet de sarcini, etc pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor de reconstrucție a Centrului municipiului Ungheni elaborată (<i>Revitalizare spații adiacente străzii Naționale (zona între lacul Delia și strada Națională) în conformitate cu Planul Urbanistic Zonal (eficientizare energetică a clădirilor publice, promovare</i>

	<i>iluminat decorativ al clădirilor publice, amenajare spații verzi, etc).</i>					<i>iluminat decorativ al clădirilor publice, amenajare spații verzi, etc.)</i>
7.15	Anunțare procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de reconstrucție a Centrului municipiului Ungheni <i>Revitalizare spații adiacente străzii Naționale (zona între lacul Delia și strada Națională) în conformitate cu Planul Urbanistic Zonal (eficientizare energetică a clădirilor publice, promovare iluminat decorativ al clădirilor publice, amenajare spații verzi, etc).</i>	2023				Licitație pentru executarea lucrărilor de reconstrucție a Centrului municipiului Ungheni anunțată <i>(Revitalizare spații adiacente străzii Naționale (zona între lacul Delia și strada Națională) în conformitate cu Planul Urbanistic Zonal (eficientizare energetică a clădirilor publice, promovare iluminat decorativ al clădirilor publice, amenajare spații verzi, etc.)</i>
7.16	Executare lucrări de reconstrucție a Centrului municipiului Ungheni - <i>Revitalizare spații adiacente străzii Naționale (zona între lacul Delia și strada Națională) în conformitate cu Planul Urbanistic Zonal (eficientizare energetică a clădirilor publice, promovare iluminat decorativ al clădirilor publice, amenajare spații verzi, etc.)</i>	2023				Spații adiacente străzii Naționale (zona între lacul Delia și strada Națională) în conformitate cu Planul Urbanistic Zonal (eficientizare energetică a clădirilor publice, promovare iluminat decorativ al clădirilor publice, amenajare spații verzi, etc.) revitalizate și amenajate
7.17	Elaborare proiect tehnic de execuție pentru lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni -	2023				Proiect tehnic de execuție pentru lucrările de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni elaborat <i>(Amenajare cale de</i>

	<i>Amenajare cale de acces spre Palatul de Cultură din Ungheni, spații publice adiacente și cale de acces spre Podul Eiffel (iluminat decorativ al clădirii, amenajare spații verzi, instalare mobilier urban, etc.</i>					<i>acces spre Palatul de Cultură din Ungheni, spații publice adiacente și cale de acces spre Podul Eiffel (iluminat decorativ al clădirii, amenajare spații verzi, instalare mobilier urban, etc.)</i>
7.18	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini, etc pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Amenajare cale de acces spre Palatul de Cultură din Ungheni, spații publice adiacente și cale de acces spre Podul Eiffel (iluminat decorativ al clădirii, amenajare spații verzi, instalare mobilier urban, etc</i>	2023	-			Documentație tehnică, caiet de sarcini, etc pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni elaborată (<i>Amenajare cale de acces spre Palatul de Cultură din Ungheni, spații publice adiacente și cale de acces spre Podul Eiffel (iluminat decorativ al clădirii, amenajare spații verzi, instalare mobilier urban, etc.)</i>
7.19	Anunțarea procedurii de licitație pentru executarea lucrărilor de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Amenajare cale de acces spre Palatul de Cultură din Ungheni, spații publice adiacente și cale de acces spre Podul Eiffel (iluminat decorativ al clădirii, amenajare spații verzi, instalare mobilier</i>	2024	-			Licitatie pentru executarea lucrărilor de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni anunțată (<i>Amenajare cale de acces spre Palatul de Cultură din Ungheni, spații publice adiacente și cale de acces spre Podul Eiffel (iluminat decorativ al clădirii, amenajare spații verzi, instalare mobilier urban, etc.)</i>

	<i>urban, etc</i>					
7.20	Executare lucrări de reconstrucție a centrului municipiului Ungheni - <i>Amenajare cale de acces spre Palatul de Cultură din Ungheni, spații publice adiacente și cale de acces spre Podul Eiffel (iluminat decorativ al clădirii, amenajare spații verzi, instalare mobilier urban, etc.</i>	2024	27,07			Cale de acces spre Palatul de Cultură din Ungheni, spații publice adiacente și cale de acces spre Podul Eiffel amenajate (iluminat decorativ al clădirii asigurat, spații verzi amenajate, mobilier urban instalat, etc.)

Obiectiv specific 4. Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și a rețelelor de utilități publice

Proiect nr.8 Construcția stației de epurare a apelor uzate

8.	Construcția stației de epurare a apelor uzate (SEAU):	2025-2027	278,25	Buget local Donatori externi Fondul Ecologic Național	Viceprimari Membri UIP Membri GS UIP Companiecontract ată	Stația de epurare a apelor uzate (SEAU) construită
8.1.	Elaborare studiu de fezabilitate pentru Stația de epurare a apelor uzate	2024				Studiu de fezabilitate pentru Stația de epurare elaborat
8.2.	Elaborare documentație tehnică pentru construcția Stației de epurare, colectorului, stației principale de pompare a apelor uzate din municipiului Ungheni	2025				Proiect tehnic de execuție a lucrărilor de modernizare/reconstrucție/construcție a Stației de epurare elaborat (<i>colector, stație principală de pompare a apelor uzate</i>)
8.3.	Executare lucrări de geodezie și topografie	2025				Lucrări de geodezie și topografie executate
8.4.	Elaborare caiet de sarcini și documente tehnice pentru	2025				Caiet de sarcini și documente tehnice pentru achiziția

	achiziția lucrărilor de construcție a Stației de epurare, colectorului, stației principale de pompare a apelor uzate din municipiul Ungheni					lucrărilor de construcție elaborate
8.5.	Anunțare procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de construcție a Stației de epurare, colectorului, stației principale de pompare a apelor uzate (SPPAU)	2025				Licitație pentru executarea lucrărilor de construcție a Stației de epurare, colectorului, stației principale de pompare a apelor uzate anunțată
8.6.	Executare lucrări de construcție a colectorului principal de la SPPAU până la SEAU pe o lungime de 15 km (2 țevi dim. 500 mm)	2026				Lucrări de construcție a colectorului principal de la SPPAU până la SEAU - 15 km executați
8.7.	Executare lucrări de renovare a stației principale de pompare a apelor uzate (SPPAU)	2026				Lucrări de renovare a stației principale de pompare a apelor uzate (SPPAU) executate
8.8.	Achiziție echipament electric și hidraulic	2026				Echipament electric și hidraulic achiziționat
8.9.	Executare lucrări de construcție a Stației de epurare a apelor uzate (SEAU)	2026–2027				Lucrări de construcție a Stației de epurare a apelor uzate (SEAU) executate
8.10.	Executare lucrări de demolare a construcțiilor vechi	2027				Lucrări de demolare a construcțiilor vechi executate
8.11.	Desfășurare programe de instruire a specialiștilor din sector	2026				Capacitate profesională a specialiștilor din sector consolidată
Proiect nr. 9 Extinderea rețelelor de canalizare în municipiul Ungheni						
9.	Extinderea rețelelor de canalizare – 61,8 km:	2022-2024	66,00	Bugetul de stat prin Programul Național de dezvoltare a orașelor –	Viceprimari Membri UIP Membri GS UIP	61,8 km de rețele de canalizare extinse

				poli de creștere	Companiecontract ată	
9.1	Elaborare proiecte tehnice de execuție pentru extinderea rețelelor de canalizare 61,8 km	2022				Proiecte tehnice de execuție pentru extinderea rețelelor de canalizare elaborate
9.2	Elaborare documentație tehnică, caiet de sarcini, etc. pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor de canalizare	2022				Documentație tehnică, caietul de sarcini, etc. pentru anunțarea licitației elaborată
9.3	Desfășurare procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de extindere a rețelelor de canalizare	2022				Procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de extindere a rețelelor de canalizare anunțată
9.4	Executare lucrări de extindere a rețelelor de canalizare	2022 - 2024				61,8 km de rețele de canalizare din municipiul Ungheni extinse

Anexa1**NOTĂ CONCEPTUALĂ**

Denumirea proiectului	Reabilitarea infrastructurii drumurilor
Domeniul de intervenție	Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare
Durata totală a acțiunii	39 luni (septembrie 2021 - decembrie 2024)
Valoarea estimativa a proiectului	Bugetul total: 163,85 mln. MDL Buget local Buget raional Buget de stat Donatori externi
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere pe o lungime de 16,3 km Obiectivele specifice: - Dezvoltarea interconexiunilor între zonele centrale și cele periferice ale urbei - Îmbunătățirea fluenței și creșterea gradului de siguranță în traffic

Relevanța și impactul proiectului

Starea deplorabilă a drumurilor din municipiul Ungheni stopează capacitatea de a valorifica oportunitățile de dezvoltare pentru sine și zonele din proximitate, nu poate stimula conexiunile pozitive economice, sociale și de mediu între localitățile din zonă. Din cei 132,4 km de drumuri/străzi peste 80% sunt de calitate nesatisfăcătoare, iar ponderea drumurilor asfaltate este mai mică de 35%, ceea ce este mult sub nivelul minim de 60% solicitat de legislație, condiția unei localități urbane pentru a corespunde statutului de municipiu. Toate cartierele periferice sunt intersectate doar de un drum asfaltat, iar cartierul Dănuțani este intersectat în exclusivitate de drumuri republicane și regionale.

Rețeaua de transport public nu este adaptată practic nu după necesitățile locuitorilor municipiului Ungheni, dar după starea drumurilor. Astfel, itinerariile rutelor de transport public sunt selectate după criteriul - stare de drum. Din aceeași cauză, prestatorii de servicii de transport a călătorilor nu doresc să-și dezvolte afacerile prin procurarea de mijloace de transport ecologic, autoritățile publice locale nu poate identifica un partener public-privat în dezvoltarea mobilității urbane.

Ca rezultat al ponderii mici a drumurilor asfaltate din municipiul Ungheni, se atestă amplasarea neproportională a agenților economici, punctelor comerciale și instituțiilor publice în diferite cartiere. Or, amplasarea acestora este concentrată în zona centrală a municipiului, ceea ce a creat un decalaj de dezvoltare economică și un disconfort pentru locuitorii zonelor periferice.

Numărul mare de beneficiari, face ca implementarea proiectul să atingă un impact major.

Proiectul în cauză se înscrie în atingerea obiectivelor O.S. 3.2. "Modernizarea infrastructurii drumurilor din municipiu" și O.S. 3.3. "Optimizarea fluxului de transport local" din Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Ungheni (2019-2025).

Planul Urbanistic General/ PUG (2015 – 2030) prevede dezvoltarea proiectelor în domeniul de referință prin atingerea următoarelor obiective generale (OG) , obiective specifice (OS), programe (PR) și proiecte (PT):

OG 2: Modernizarea infrastructurii urbane de transport și utilități și îmbunătățirea condițiilor de viață în toate cartierele orașului, OS 2: Reorganizarea și reabilitarea rețelei stradale a orașului, PR 2.1: Reabilitarea infrastructurii rutiere conectată la drumurile republicane și rationale,PT: Îmbunătățirea

infrastructurii rutiere;

OG 4. Îmbunătățirea imaginii și aspectului arhitectonic al orașului, considerând cu prioritate reabilitarea și conservarea patrimoniului cultural-istoric, spațiilor verzi și domeniul public în ansamblu, OS 11. Amenajarea integrată a domeniului public, PR 11.1 Reabilitarea străzilor, PT: Reabilitarea și protejarea rețelei stradale și PT:Construirea unui sistem integrat de mini-parcări.

Potențialii beneficiari:

- 32,2 mii de locuitori ai mun. Ungheni
- peste 90 de mii de locuitori ai localitatilor din raioanele Ungheni, Călărași, Fălești și Nisporeni
- peste 1100 de agenți economici
- 37 instituții publice
- peste 425 000 de persoane care vizitează municipiul Ungheni anual
- 5910 posesori de autovehicole și 2100 posesori de biciclete

Grupuri țintă:

- locuitorii municipiului Ungheni
- angajați din raionul Ungheni și raioanele limitrofe care activează în raza municipiului Ungheni, inclusiv în Zona Economică Liberă "Ungheni-Bussines"
- vizitatorii din raioanele limitrofe Călărași, Fălești și Nisporeni
- turiștii din alte localități din țară și de peste hotare care vizitează municipiul Ungheni
- agenți economici, instituții publice, transportatori de călători

Descrierea activităților

Proiectul va fi implementat în 3 etape pe o durată de 39 de luni care prevăd:

1. Reabilitarea a 3 străzi de legătură (str. Decebal, str. Ștefan Cel Mare și str. M. Viteazu) între comunitățile rurale ale raionului, cartierele periferice ale municipiului Ungheni și zona centrală a urbei, inclusiv cu Zona Economică Liberă "Ungheni-Bussines".
2. Asfaltarea cu beton-asfalt a 10 străzi periferice din cartierul Dănuțani (str.Burebista, str. 31 August, str-la 31 August, str. Luceafărul, str. Miorița, str-la Miorița, str. Doina, str. Nucului, str. Cetereni și str. T.Sobolevschi).
3. Reabilitarea a 7 străzi (str. Alexandru Cel Bun, str. A. Boico, str. V. Lupu, str. Musatov, str. V. Țepeș, str. Eminescu și str. Bălcescu) după intervențiile de amplasare a rețelelor de utilități publice.

I Etapă 2021 – 2022

- Actualizarea Proiectelor Tehnice de execuție a lucrărilor de reparație a principalelor străzi din municipiul Ungheni pe o lungime de **8,45 km**: str. Decebal - 2,10 km; str. Ștefan Cel Mare- 3,80 km; str. Alexandru Cel Bun-1,25 km; str. M. Viteazu – 1,30 km.
- Executarea lucrărilor de construcție planificate la I Etapă.

II Etapă 2022-2023

- Contractarea și executarea Proiectelor Tehnice de execuție a lucrărilor de asfaltare a străzilor din cartierele periferice (sectorul Dănuțani) cu asfalt-beton pe o lungime de **5,39 km**: str. Burebista - 1,55 km; str. 31 August- 0,66 km; str-la 31 August – 0,58 km; str. Lucafăru – 0,21 km; str. Miorița – 0,38 km; str-la Miorița – 0,31 km; str. Doina – 0,41 km; str. Nucului – 0,31 km; str. Cetereni – 0,43; str. T.Sobolevschi – 0,55 km.
- Executarea lucrărilor de asfaltare planificate la a II Etapă.

III Etapă 2023-2024

- Contractarea și executarea Proiectelor Tehnice de execuție a lucrărilor de reabilitarea a **2,46 km** de străzi cu un înveliș deplorabil: str. A. Boico - 0,60 km; str. V. Lupu – 0,75 km; str. Musatov – 0,30 km; str. V. Țepeș – 0,30 km; str. Eminescu – 0,25 km; str. Bălcescu – 0,26 km;
- Executarea lucrărilor planificate la a III Etapă.

Activități realizate în cadrul proiectului:

- Proiecte Tehnice de Execuție a Lucrărilor pe str. Ștefan Cel Mare și str. Decebal (2020)
- Proiect Tehnic de Execuție a lucrărilor de construcție și contractarea lucrărilor propriu- zise ale sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare pe str. Alexandru Cel Bun, pentru pregătirea lucrărilor de reabilitare a drumului (2021)
- Proiect Tehnic de Execuție a lucrărilor de construcție și executarea lucrărilor propriuzise a sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare pe str.A. Boico, pentru pregătirea lucrărilor de reabilitare a drumului (2021)
- Proiectul „Cooperare intercomunitară pentru condiții mai bune de transport public în comunitățile raionului Ungheni” prevede construcția a 40 de stații de așteptare a transportului public pe teritoriul primăriilor Sculeni, Zagarancea, Pârlița, Măcărești, Costuleni, Valea-Mare, Unțești și Florițoaia Veche și 106 în raza municipiului Ungheni. Acordului de cooperare intercomunitară între susnumitele 9 (nouă) unități administrativ-teritoriale de nivelul I din raionul Ungheni prevede o dezvoltare durabilă prin crearea serviciului multifuncțional de prestare a serviciului de întreținere a stațiilor de așteptare a transportului public prin gestiune delegată (2018-2020)
- Contractarea lucrărilor de construcție a 146 stații de așteptare a transportului public în municipiul Ungheni și 9 (nouă) unități administrativ-teritoriale de nivelul I din raionul Ungheni

Riscuri care pot periclita implementarea proiectului:

- Suportul executiv insuficient: Posibile inconsecvențe/instabilități politice la nivel national și local, care pot limita autoritățile publice locale în gestionarea și folosirea resurselor bănești
- Riscul economic: Decalaj economic neprevăzut în urma calamităților naturale, inflația internă și externă
- Riscul financiar: Incapacitatea autoritățile publice locale de atragere de fonduri suplimentare, capacitatea scăzută de plată a populației, care formează constrângeri politice și sociale în contextul atragerii și realizării unor împrumuturi

- Riscul social: Diferențele între mediul urban și cel rural, migrarea forței de muncă, lipsa specialiștilor în domeniu

Rezultatele estimate:

- + Reabilitarea a 20 de străzi/segmente cu înveliș de beton-asfalt pe o lungime de 16,30 km
- + Integrare teritorială a municipiului Ungheni cu celelalte zone rurale din raionul Ungheni, pentru a obține o expansiune și o dezvoltare durabilă pentru toți actorii din regiune
- + Modernizarea și dezvoltarea transportului public, ce va dezvolta interconexiunile între localitățile urbane, periurbane și rurale
- + Extinderea rutelor de transport public în municipiul Ungheni
- + Ridicarea siguranței în traficul rutier și pietonal, prin îmbunătățirea infrastructurii drumurilor
- + Reducerea numărului de accidente rutiere, inclusiv a celor cu implicarea cicliștilor
- + Reducerea emisiilor CO2 prin folosirea transportului ecologic

Anexa 2

NOTĂ CONCEPTUALĂ

Denumirea proiectului	Dezvoltarea sistemului de transport public urban (dotarea tehnică cu unități de transport ecologic)
------------------------------	---

Domeniul de intervenție	Îmbunătățirea mobilității și calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare
Durata totală a acțiunii	36 luni
Valoarea estimativă a proiectului	Bugetul total 48.000.000 MDL Suma solicitată din Program 12.000.000,00 MDL, ceea ce constituie 33,33 % Surse de co-finanțare 36.000.000 MDL, buget local, parteneri externi
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Asigurarea conectivității locale și interurbanepin îmbunătățirea mobilității și a calității transportului public urban ecologic destinate tuturor grupurilor sociale Obiective specifice: - creșterea calității transportului urban de pasageri cu achiziționarea vehiculelor moderne ecologice - crearea și facilitarea serviciilor publice locale de calitate și extinderea potențialului de dezvoltare economică - îmbunătățirea mediului ambiant, din contul exploatării unor unități de transport mai performante, cu nivel scăzut de poluare a aerului

Relevanța și impactul proiectului

În municipiul Ungheni transportul public este prestat de 3 agenți economici și asigură 6 rute, care circulă în raza municipiului și în satul Zagarancea, unde pe zi beneficiază de acest serviciu în mediu 4812 oameni. La momentul actual, unitățile de transport destinate pentru călătoriile urbane sunt într-o stare deplorabilă, operatorii economici care prestează serviciile de transport public nu oferă un serviciu satisfăcător și nici confortul dorit, iar sustenabilitatea ecologică este scăzută (vehicule vechi) – unele cu o vechime mai mare de 15 de ani, câteva cu o vechime mai mică de 10 ani - și emisii semnificative de noxe. Prin urmare, principala provocare este asigurarea unui transport urban sigur și modern, bine planificat, organizat, integrat și funcțional.

Dezvoltarea serviciului local de transport public din municipiul Ungheni de o calitate acceptabilă va putea fi posibilă prin dotarea tehnică cu unități de transport ecologic, sigure pentru călători și pentru mediul în care trăiesc oamenii. Ca urmare, buna calitate a transportului va contribui la o calitate ridicată a vieții locuitorilor, asigurând accesul populației la un serviciu public local calitativ și eficient, creând noi posibilități pentru dezvoltarea durabilă, atragerea investițiilor, creșterea calității vieții locuitorilor și dezvoltarea socio-economică a municipiului. Implementarea proiectului **va asigura** accesibilitatea la nivelul unui areal urban și evoluția pozitivă la nivel micro-regional.

Prin înlocuirea flotei de microbuze. care funcționează cu motorină în transportul urban, cu vehicule moderne ecologice alimentate cu combustibili fosili mai curați, se va atinge unul din obiectivele specifice propuse, și anume reducea emisiile nocive responsabile de producerea smogului în centrele urbane (așa-numitele emisii din surse cu nivel scăzut).

Proiectul este corelat cu principalele documente strategice locale, regionale și naționale:

1. Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Ungheni pentru perioada 2019-2025, prin obiectivul O.S. 3.3. "Optimizarea fluxului de transport local"
2. Planul Urbanistic General al orașului Ungheni (2015-2030), prin O.G.2 "Modernizarea infrastructurii urbane de transport și utilități și îmbunătățirea condițiilor de viață în toate cartierele orașului"

3. Studiul de fezabilitate privind crearea infrastructurii de transport public și serviciul intercomunitar multifuncțional (2019).
4. Strategia de Mediu a Moldovei pentru anii 2014-2023, prin O.S. 7 "Crearea sistemului de management integrat al calității aerului, reducerea cu 30% a emisiilor de poluanți în atmosferă până în anul 2023 și cu cel puțin 20% a gazelor cu efect de seră până în anul 2020, comparative cu scenariul liniei de bază
5. Planul Local de Acțiuni pentru Mediu (PLAM) al orașului Ungheni (2016 – 2020), prin obiectivul O.G. 3.2. "Dezvoltarea unui sistem de gestionare durabilă a resurselor naturale în vederea îmbunătățirii condițiilor de trai pentru locuitorii orașului" și O.S. 3.2.2. "Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale prin integrarea principiilor de dezvoltare durabilă și dezvoltare economic verde în toate sectoarele economiei orașului"

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

Grupul țintă al proiectului este reprezentat de:

- Populația mun. Ungheni (34826 locuitori) ca potențiali utilizatori ai transportului public urban;
- Primăria municipiului Ungheni, ca autoritate publică locală, care va fi responsabilă de achiziționarea, gestionarea și încadrarea unităților de transport în serviciul public.

Potențialii beneficiari ai proiectului:

- 4686 elevi care își fac studiile în instituțiile de învățământ primar și secundar general din municipiul Ungheni;
- 1988 copii care frecventează instituțiile de educație timpurie din municipiul Ungheni;
- Peste 5000 angajați care activează în raza municipiul Ungheni;
- 1304 persoane cu dizabilități;
- Peste 3500 persoane în etate;
- 499 familii social-vulnerabile, cu mulți copii (3-6 copii);
- Întreprinderea municipală "Servicii Comunale Ungheni".

Descrierea activităților

Activitățile importante în dezvoltarea sistemului de transport public urban au început să se realizeze în anul 2020, când s-a elaborat proiectul tehnic "Construcția rețelei de stații de așteptare a transportului public de călători (stații de tip 1,2,3,4,5)". Acesta cuprinde toate informațiile necesare privind elaborarea caietelor de sarcini și inițierea procedurii de achiziționare a lucrărilor referitor la implementarea proiectului "Cooperare intercomunitară pentru condiții mai bune de transport public în comunitățile raionului Ungheni", în valoare de 13 971 879,40 lei, finanțat în cadrul Programului USAID „Comunitatea Mea” (CM). Lucrările de executare a rețelelor de stații de așteptare a transportului public de călători urmează să fie începute în septembrie 2021 și să fie finalizate în septembrie 2022. În rezultatul implementării acestui proiect, municipiul Ungheni v-a beneficia de 106 stații de așteptare moderne care să corespundă cerințelor specifice pentru astfel de construcții: funcționalitate, siguranță și eleganță, iar călătorii vor aștepta transportul urban doar în locurile special amenajate.

Pentru atingerea obiectivelor stabilite este necesară implementarea următoarelor activități:

1.Modificarea statutului și denumirii ÎM „Servicii Comunale Ungheni” Modificarea statutului întreprinderii municipale va permite administrarea serviciului public de transport privind organizarea și funcționarea eficientă și calitativă a transportului urban de călători.

2.Identificarea modelului de transport public urban ecologic conform necesităților municipiului Ungheni

Transportul public urban trebuie să răspundă tuturor cerințelor esențiale: siguranța, confort, comoditate, capacitatea de a face față fluxului de pasageri, calitatea dorită a transportului public, selectarea transportului privind reducerea poluării aerului.

3.Actualizarea Regulamentului privind transportul public

Actualizarea Regulamentului privind transportul public va permite stabilirea modului de organizare, monitorizare și gestionare a serviciului de transport auto de călători cu mijloace de transport în comun în municipiul Ungheni.

4.Elaborarea documentației tehnice pentru transportul public urban ecologic din municipiul Ungheni (2022-2024)

Documentația de licitație/caietul de sarcini va fi pregătită de către specialiștii tehnici și de achiziții din cadrul Primăriei municipiului Ungheni pentru desfășurarea ulterioară a procedurii de licitație

5.Anunțarea procedurii de licitație pentru procurarea a 24 unități de transport ecologic (2022-2024)

Procedura de achiziție privind achiziționarea unitățile de transport vor fi realizate de Primăria municipiului Ungheni. Furnizorii specializați vor fi invitați să participe la licitație. Evaluarea ofertelor se va face de către comisia de evaluare a ofertelor din cadrul Primăriei municipiului Ungheni, iar rezultatele vor fi consemnate în procesul verbal de evaluare. Comisia va desemna câștigătorul privind furnizarea unităților de transport și va prezenta rezultatele licitației publicului larg.

6.Integrarea transportului public ecologic în rețeaua municipală de transport (2022-2024)

Unitățile de transport achiziționate vor fi integrate în serviciul public de transport urban conform cerințelor din Regulamentul privind transportul public actualizat.

Implementarea proiectului poate fi periclitată de probabilitatea apariției unor factori, care pot să împiedice obținerea rezultatelor urmărite, și anume:

- Lipsa finanțării din partea Bugetului de Stat prin Programul Național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere în Republica Moldova (2021-2027), pentru continuarea sau finalizarea proiectului;
- Neidentificarea surselor suplimentare din partea partenerilor externi privind co-finanțarea proiectului;
- Schimbările legislative și politice de către autoritățile guvernamentale;
- Creșterea costurilor sau apariția unor cheltuieli suplimentare privind achiziționarea și integrarea unităților de transport.

Rezultatele estimate

Principalele rezultate așteptate de la realizarea proiectului sunt:

- 24 unități de transport noi, moderne și ecologice achiziționate, care să corespundă funcționalității și siguranței pasagerilor;
- Transportul public urban în municipiul Ungheni modernizat, atractivitatea mediului urban crescută;
- condiții calitative de călătorie create în transportul public pentru pasageri în municipiul Ungheni;
- incluziune social asigurată (acces la spitale, instituții de învățământ preșcolar, primare și liceale etc.), în special pentru grupurile sociale cu venituri mici: familiile cu mulți copii, părinții singuri, persoanele în vârstă, persoanele expuse riscului de excludere, șomerii;
- mediului ambiant îmbunătățit grație exploatarea unor unități de transport ecologic.

Anexa 3

Notă conceptuală

Denumirea proiectului	Construcția unei hale moderne pentru piața agroalimentară regională
Domeniul de intervenție	Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea
Durata totală a acțiunii	15 luni
Valoarea estimativă a	Bugetul total 10 000 000 MDL

proiectului	Buget local Buget raional Donatori externi
Obiectivele proiectului	<p>Obiectivul general: Crearea infrastructurii de piață și a condițiilor optime de comercializare pentru producătorii agricoli locali</p> <p>Obiectivele specifice:</p> <p>O1 Construcția și dotarea corespunzătoare a unei hale moderne pentru piața agroalimentară regională;</p> <p>O2 Crearea mecanismelor de promovare a produselor locale și facilitare a activității producătorilor;</p> <p>O3 Asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătății și a intereselor consumatorilor.</p>

Relevanța și impactul proiectului

Plecând de la premisa că agricultura, ca ramură a economiei destinată să satisfacă necesitățile umane esențiale, trebuie să constituie o prioritate pentru orice for decizional menit să gestioneze situația economică și socială a unei colectivități, se ajunge la concluzia de creare a condițiilor optime pentru desfacerea produselor agricole locale care este una din responsabilitățile autorităților publice locale. În acest context, proiectul cu privire la construcția unei hale pentru piața agroalimentară regională a fost inclus în Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Ungheni (2019 – 2025), precum și în Planul de dezvoltare economică locală a municipiului Ungheni (2021 – 2023).

Scopul implementării proiectului este de a asigura consumatorul cu produse și servicii competitive, de a crea infrastructura necesară producătorilor pentru desfășurarea activității de comerț și de a stabili mecanisme de promovare a produsului autohton.

Actualmente, pe teritoriul municipiului Ungheni activează două piețe mixte care nu au capacitatea de a asigura condiții optime de păstrare și comercializare a mărfurilor, conexiunea la rețelele tehnico-edilitare, căi de acces bine organizate, locuri de parcare, etc. În perioada în care condițiile meteo sunt nefavorabile (căldură excesivă, ploaie, ninsoare, îngheț), comercianții nu au posibilitatea să-și desfășoare activitatea în spații acoperite, ventilate sau încălzite, mulți din ei alegând să nu vină la piață, la fel cum și consumatorii aleg să meargă în magazine.

Acest lucru duce la diminuarea încasărilor și respectiv la o activitate neprofitabilă a piețelor existente, iar în consecință apare și imposibilitatea agenților economici care au în gestiune aceste piețe de a efectua investiții în infrastructură și utilaje.

De asemenea, în lipsa utilităților și a unei infrastructuri specifice domeniului respectiv de activitate, este greu de aliniat la standardele și cerințele igienico-sanitare stabilite de legislația în vigoare a Republicii Moldova.

Grupul țintă

- Primăria municipiului Ungheni
- Consiliul Raional Ungheni
- Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
- Camera de Comerț și Industrie Filiala Ungheni
- Asociațiile locale de producători

Potențialii beneficiari

- 101 064 cetățeni ai raionului Ungheni
- 34 826 cetățeni ai municipiului Ungheni
- 45 producători de legume
- 43 producătorii fructe
- 68 producători miere de albi
- 7 producători de carne
- 11 producători produse lactate
- 5 producători de pește

(datele cu privire la numărul de productori le voi avea miine dimineata)

Descrierea activităților

1. Identificarea locației pentru hală și determinarea specificului activității pieței agroalimentare regionale

La această etapă urmează să se identifice un teren proprietate publică, potrivit ca suprafață, poziționare față de drumurile regionale și naționale și față de alte obiective comerciale, acces la utilități, etc.

În funcție de profilul producătorilor agricoli din regiune, se vor delimita sectoarele pieței agroalimentare. De asemenea se va stabili spectrul de servicii pe care urmează să le presteze piața pentru a concretiza detaliile tehnice de care se va ține cont la proiectarea halei.

În baza informațiilor acumulate se va elabora tema de proiectare și se va înainta spre aprobare Consiliului Municipal Ungheni.

2. Elaborarea proiect tehnic de execuție

Pentru realizarea proiectului tehnic va fi contractat un expert. La această etapă vor fi definitivate costurile pe care le implică realizarea proiectului.

3. Selectarea antreprenor pentru executarea lucrărilor de construcție

Se va elabora documentația tehnică și caietul de sarcini pentru anunțarea licitației cu privire la executarea lucrărilor de construcție a halei.

4. Construcția halei pentru piața agroalimentară

- a) Se va asigura conectarea la utilități - apă, canalizare, rețele electrice, telefon, internet, canalizare pluvială, platforma de evacuare a deșeurilor, ulterior se vor încheia contractele cu operatorii care prestează serviciile respective
- b) Se vor executa lucrările propriu-zise de construcție a halei
- c) Se va amenaja zona adiacentă halei și căile de acces
- d) Se vor amenaja locurile de parcare

5. Dotarea halei conform tuturor standardelor și cerințelor sanitar-veterinare

- a) Hala va fi dotată cu utilaj și echipament necesar desfășurării activității de comerț (tarabe, vitrine frigorifice, cântare, dispozitive pentru transportarea mărfurilor, etc.)
- b) Se va utiliza grupul sanitar
- c) Hala va fi asigurată cu laborator
- d) Va fi instalat sistemul de supraveghere
- e) Se vor instala panouri informative

6. Stabilirea mecanismelor de administrare a pieței agroalimentare

- a) Se vor analiza opțiunile juridice de delegare a responsabilității de administrare a pieței agroalimentare
- b) Se va crea o platformă online de informare și promovare a producătorilor autohtoni prezenți pe piață. De asemenea, se va asigura pe platforma online posibilitatea de achitare a abonamentelor/contractelor
- c) Se va elabora și aproba Metodologia de calcul a tarifelor aplicate comercianților
- d) Se va elabora și aproba Regulamentul de organizare și funcționare a pieței agroalimentare
- e) Se vor organiza un șir de cursuri de instruire pentru comercianți cu privire la regulile de comercializare, modul de promovare a produselor pe piață, avantajele asocierii producătorilor, tehnologii noi aplicate în domeniul producerii și păstrării produselor, etc.
- f) Se vor lansa campanii de informare privind drepturile consumatorului

Riscuri

- Incapacitatea de a identifica o locație potrivită - teren proprietate publică
- Eventuale omisiuni și/sau erori în proiectul tehnic
- Incapacitatea atragerii de surse de finanțare suficiente
- Modificarea prețurilor pentru diferite categorii de materiale, echipament și lucrări

Rezultatele estimate

- Crearea a 60 locuri de muncă pentru comercializarea produselor în condițiilor optime pentru producătorii autohtoni din regiune. Acest lucru va contribui la creșterea competitivității produselor pe piață și a unui nivel rezonabil al prețurilor, prevenirea și reducerea fenomenului de comerț stradal neautorizat, majorarea incasărilor la bugetul local
- O platformă online cu date referitor la producătorii agricoli prezenți pe piață, gama de produse și servicii oferite, tarifele aplicate, programul de lucru, numărul de locuri disponibile pe sectoare, formulare de acte utile, anunțuri și spoturi publicitare. Activitatea dată vine în susținerea producătorilor autohtoni prin promovarea produselor în mediul online
- Instalarea a 6 camere de supraveghere care vor asigura reducerea și prevenirea situațiilor de conflict (fraude, furt, escrocherii), disciplina și corectitudinea în rândul taxatorilor
- Un panou informativ electronic unde vor fi plasate informații actualizate cu privire la programul de lucru, numărul de locuri disponibile și costul locațiunii acestora, anunțuri, publicitate
- Un panou informativ clasic unde este afișată schema pieței și regulile de comercializare
- Aplicarea unor proceduri transparente de atribuire a locurilor de vânzare și creșterea încrederii în calitatea serviciilor oferite cetățenilor
- Revitalizarea unei zone a municipiului

Anexa 4

NOTĂ CONCEPTUALĂ

Denumirea proiectului	Construcția Centrului regional de business „ExpUN” în municipiul Ungheni
Domeniul de intervenție	Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea
Durata totală a acțiunii	18 luni
Valoarea estimativă a proiectului	50 000 000 lei Bugetul de stat prin Programul național de dezvoltare a orașelor - poli de creștere
Obiectivele proiectului	Obiectivul general:

	<p>Dezvoltarea infrastructurii de afaceri prin valorificarea infrastructurii existente și a potențialului uman de care dispune municipiul și raionul Ungheni</p> <p>Obiectivele specifice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Construirea și dotarea unui centru expozițional cu o suprafața de 250 mp - asigurarea unui mediu favorabil de atragere a noilor parteneriate din domeniul de afaceri, cultura, investitori străini și cluburi de interese în zona centru - îmbunătățirea modului de desfășurare a activităților în municipiul Ungheni
--	---

Relevanța și impactul proiectului

În municipiul Ungheni, anual se desfășoară numeroase activități de consultanță, întâlniri de business, activități de antreprenariat pentru tineri, activități culturale care necesită existența unui spațiu dotat și amenajat pentru o organizare la nivel cât mai înalt. Existența acestui edificiu va atrage atenția mai multor actori din domeniul business-ului spre colaborare și implicare dar și a oamenilor din cultură care vor organiza evenimente de importanță regională și internațională. Municipiul Ungheni este înfrățit cu 18 orașe din străinătate. Anual în municipiul Ungheni, de zilele orașului, se organizează evenimente de impact împreună cu orașele înfrățite unde se discută perspectivele de dezvoltare a relațiilor de parteneriat. Ambianța unui astfel de centru va favoriza discuțiile, deoarece ne confruntăm cu problema lipsei unei încăperi dotate și cu locuri insuficiente pentru organizarea evenimentelor de acest gen.

Construcția centrului „ExpUN” presupune un complex expozițional modern amplasat pe o suprafață de 250 mp care prin manifestările expoziționale și prezentarea proiectelor locale, regionale și internaționale va contribui la dezvoltarea comerțului intern și extern, promovarea mărfurilor autohtone, noilor mărci comerciale, dezvoltării științifice și tehnologiilor inovative, extinderea legăturilor economice și crearea de parteneriate.

Centrul „ExpUN” include 3 spații bine structurate: zona expozițională, zona pentru conferințe/întâlniri de afaceri/ seminare/prezentări și zona de agrement. La subsol, se va proiecta un spațiu pentru depozitare.

Totodată, în centrul ExpUn vor fi expuse diverse lucrări fotografice, picturi pe care le vom putea admira pe o perioadă mai lungă, fiind amplasate într-un loc sigur și bine amenajat care va atrage atât tinerii, cât și vizitatorii naționali și internaționali.

Crearea centrului expozițional va genera un flux mare de oameni, va diversifica activitățile desfășurate în zona centru a municipiului și va atrage noi idei.

Proiectul Centrul expozițional „ExpUN” este corelat cu următoarele documente strategice locale:

Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Ungheni (2019-2025) – prin O.G. 1
”Dezvoltare economică locală prin atragere de investiții, promovare și creștere a antreprenorialului autohton în acord cu specificul regiunii”, O.S. 1.1. ”Modernizarea, crearea infrastructurii de afaceri și sprijinirea pentru dezvoltarea și menținerea investițiilor locale existente și promovarea unui mediu antreprenorial atractiv pentru tineri, femei, bărbați”
Planul de dezvoltare economică locală a municipiului Ungheni (2019 – 2023) – prin O.S. 1
”Dezvoltarea economiei locale durabile capabilă să absoarbă factorul uman local și să creeze locuri de muncă”

Planul de Investiții capitale a municipiului Ungheni (2020 – 2024) – prin O.S.1 "Construire centru/pavilion expozițional" Programul național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere în Republica Moldova (2021-2027) – O.S.2 "Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic al centrelor urbane de dezvoltare pentru a stimula competitivitatea"

Grupul țintă al proiectului îl constituie:

- Autoritățile Publice Locale din municipiul Ungheni (Consiliul Municipal, Primăria municipiului Ungheni)
- Agenții economici
- Palatul de Cultură, Școala de Arte Plastice "Raisa Cojocaru"
- Instituțiile din preajma

În rezultatul implementării proiectului vor beneficia:

- 101 064 cetățeni ai raionului Ungheni
- 34 826 cetățeni ai municipiului Ungheni
- 162 agenți economici din zona centrală a municipiului Ungheni
- 11 instituții publice
- Primăria municipiului Ungheni

Descrierea activităților:

Proiectul Centrul expozițional „ExpUN” va avea următoarele activități :

1) Elaborarea proiectului tehnic de execuție

Proiectul tehnic va fi realizat de o echipă de experți cu diferite specializări: arhitecți, ingineri. Elaborarea proiectului tehnic va permite aplicarea corespunzătoare a resurselor financiare și executarea celor mai indicate lucrări.

2) Coordonarea lucrărilor

Autorizațiile și coordonarea lucrărilor cu toate instituțiile responsabile vor fi efectuate urmare a elaborării proiectului tehnic. Astfel, conform legislației Republicii Moldova vor fi perfectate autorizații cu coordonări, după cum urmează: Certificat de construcție, autorizație de mediu, autorizație a Direcției Situații Excepționale, Certificat de urbanism, Coordonări cu rețelele electrice de distribuție, rețelele de telecomunicații, rețelele de distribuție a gazelor naturale.

3) Lansarea licitației publice pentru executarea lucrărilor

Inițierea lucrărilor va fi anticipată prin elaborarea caietului de sarcini și pregătirea setului de documente pentru publicarea anunțului pentru licitație. Procedura de achiziție va respecta prevederile Legii cu privire la achizițiile publice.

4) Construcția Centrului expozițional "ExpUN"

- Se vor proiecta rețelele inginerești – sistemul electric, sistemul de încălzire, sistemul de ventilare și condiționare, sistemul de apeduct și canalizare, sistemul antiincendiar.
- Realizarea lucrărilor de construcție a centrului și a zonei adiacente care va conține: sala de conferințe, zona antreu, zona expozițională, businessroom, restaurant cu terasă, depozit, zona verde.

- 5) **Dotarea cu echipament și mobilier al centrului expozițional “ExpUN”** și anume dotarea cu mese, scaune, videoproiector, ecran de proiecție, acces internet fibră optică și wireless, flip chart, pupitru orator, masa prezidiu, microfoane wifi, laptop, imprimantă, copiator.

Riscuri

- Creșterea costurilor la materialele de construcție, echipamente, servicii
- Incapacitatea de atragere a altor surse de finanțare
- Fenomenele naturale și condițiile meteorologice ar putea peneclita cursul lucrărilor de construcție
- Obținerea avizelor de aprobare a lucrărilor
- Modificări posibile în legislația privind achizițiile care vor duce la întârzierea activității

Rezultate:

Urmare a implementării proiectului, planificăm următoarele **rezultate**:

- Un centru expozițional smart cu o suprafață de 250 m2 construit și dat în exploatare
- Îmbunătățirea condițiilor și calității de organizare și desfășurare a activităților sociale, culturale și economice în regiunea Ungheni
- Dezvoltarea a noi tipuri de activități în condiții sigure și moderne
- O parcare cu o capacitate de cel puțin 30 locuri amenajată
- O sală multifuncțională spațioasă și elegantă, cu o capacitate de până la 100 de persoane, dotată cu toate cele necesare pentru desfășurarea conferințelor/ training-urilor / forumurilor
- Atragerea unui număr mai mare de antreprenori, investitori și turiști
- Dezvoltarea comerțului intern și extern

Anexa 5

Notă conceptuală

Denumirea proiectului	Amenajarea zonei Lacului Delia în zonă de recreere și agrement de importanță regională
Domeniul de intervenție	Obiectiv specific 3 - Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice
Durata totală a acțiunii	12 luni
Valoarea estimativa a proiectului	31 000 000 MDL Bugetul de stat prin Programul național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Modernizarea infrastructurii urbane și protecția mediului înconjurător prin crearea condițiilor decente de odihnă și acces către lacul Delia pentru locuitorii municipiului Ungheni Obiectivul specific: Crearea condițiilor decente de odihnă pe malul lacului Delia pentru locuitorii municipiului Ungheni

Relevanța și impactul proiectului

Restrângerea spațiilor de agrement în municipiul Ungheni accentuează masiv riscurile ecologice urbane, având un impact negativ imediat asupra viabilității și sustenabilității acestora, asupra calității vieții și stării de sănătate a populației. Prin proiect se va reabilita și amenaja o suprafață în prezent degradată din preajma lacului Delia și în același timp se va realiza amenajarea unui spațiu public destinat activităților de petrecere a timpului liber, având o serie de alte funcții: caracter social, spațiu pentru relaxare, petrecere a timpului liber.

Importanța socială a proiectului, poate fi pusă în evidență prin contribuirea la menținerea echilibrului biologic și fiziologic al turiștilor, dar și al locuitorilor municipiului Ungheni.

Importanța economică a proiectului, poate fi pusă în evidență de următoarele elemente:

- Contribuie la crearea de venit: direct pentru forța de muncă angajată, indirect pentru diverși agenți economici cu activități în domeniul turismului și sferei deservirii.
- Contribuie la creșterea încasărilor bugetului municipal.

Proiectul contribuie la ridicarea social-economică a zonei și a municipiului Ungheni, asigurând eliminarea decalajelor intra-regionale, în acord cu principiul coeziunii economice și sociale. Crearea zonei de agrement Delia, într-un cadru natural, valorifică spațiul existent, nevalorificat, ceea ce înseamnă generarea de venituri economice.

Implementarea proiectului este în concordanță cu cele mai importante documente strategice locale, precum:

- Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a municipiului Ungheni (2019 - 2025), DDS3: *"Modernizarea infrastructurii urbane și protecția mediului înconjurător; OS 3.6. Crearea în spațiile publice a unor condiții prietenoase de socializare și relaxare pentru toți cetățenii, inclusiv din categorii social-vulnerabile"*
- Program de Revitalizare Urbană a municipiului Ungheni (2019 - 2021), OG: *"Transformarea zonei de revitalizare Ungheni Vale într-un loc cu o înaltă calitate a vieții, oferind condiții optime pentru dezvoltare tuturor cetățenilor"*; OS3: *"Amenajarea spațiilor de agrement și îmbunătățirea calității și securității infrastructurii urbane"*.

În procesul implementării proiectului, vor fi vizate următoarele **grupuri țintă**:

- Peste 4000 locuitori ai cartierelor Ungheni Deal și Ungheni Vale prin implicarea în valorificarea potențialului zonei
- Primăria municipiului Ungheni, care va soluționa o problemă a zonei de agrement prin amenajarea plajei lacului și zonei adiacente
- Agenții economici care desfășoară activitatea comercială în zona respectivă

Beneficiarii finali ai proiectului vor fi:

- Peste 38000 locuitori ai municipiului Ungheni
- Peste 101 000 locuitori ai raionului Ungheni
- Turiști locali / internaționali
- Agenți economici

Principalele activități menite să realizeze obiectivele enunțate mai sus sunt:

- Formarea grupului de lucru, având în sarcină implementarea investiției, managementul și progresul proiectului
- Delimitare suprafață în coordonare cu factorii de decizie în vederea stabilirii zonei de intervenție
- Pregătirea documentației de proiectare și execuție, obținerea avizelor legale, în scopul indentificării soluțiilor optime de amenajare a spațiului, estimării costurilor și a coordonării lucrărilor cu etitățile responsabile

- Efectuare de achiziții publice prin plasarea anunțului public de achiziționare a lucrărilor de amenajare a spațiului zonei de agrement, recepționarea ofertelor, evaluarea acestora și selectarea contractantului
- **Amenajare spațiului zonei de agrement** va presupune un șir de lucrări, precum:
 - Lucrări de pregătire a terenului
 - Amenajare spațiu, inclusiv echiparea sanitară, cabine pentru schimb vestimentația; post de prim ajutor; rampă de acces pentru persoane cu dizabilități.
- Amenajarea spațiului adiacent prin:
 - Procurarea și instalarea băncilor
 - Instalare a unui sistem de iluminat modern, coșuri de gunoi
 - Procurarea și plantarea materialului săditor
- Amenajarea drumurilor de acces către zona turistică pentru a facilita accesibilitatea către lacul Delia
- Promovarea pe piața turistică și încadrarea zonei într-un circuit turistic local / național

Pentru implementarea proiectului Primăria municipiului Ungheni a alocat spațiul pentru amenajare.

La etapa identificării și elaborării conceptului de proiect au fost luate în calcul următoarele **riscuri**:

- Periclitarea procesului de revenire a terenului lacului în proprietate publică
- Obținerea avizelor de aprobare a lucrărilor planificate
- Insuficiența resurselor financiare pentru realizarea tuturor lucrărilor planificate
- Semnarea contractelor cu antreprenori cu experiență modestă
- Condiții meteorologice nefavorabile pot determina întârzierea realizării investiției

Urmare a realizării proiectului sunt estimate următoarele rezultate:

Rezultate cantitative:

- Cel puțin 100 m² plajă amenajată
- 35 bănci instalate
- 70 felinare cu lămpi LED
- Cel puțin 2 agenți economici prestatori de servicii
- Cel puțin 100 de beneficiari din municipiul Ungheni și din proxima vecinătate, inclusiv din categorii social-vulnerabile

Rezultate calitative:

- Municipiul Ungheni promovat pe piața turistică locală / națională
- Zona de agrement a lacului Delia inclusă în circuitul turistic local / național
- Rețea de wi – fi instalată pentru locuitorii urbei și vizitatori
- Drumuri de acces către zona turistică amenajate, inclusiv pentru persoanele cu necesități speciale

Anexa 6

Notă Conceptuală

Denumirea proiectului	Reparația digului pe râul Prut
Domeniul de intervenție	Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice
Durata totală a acțiunii	18 luni
Valoarea estimativa a proiectului	30 000 000 MDL Buget local Buget raional Donatori externi
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Reducerea riscurilor de inundații care afectează populația prin implementarea de măsuri preventive în zonele de risc din mun. Ungheni. Obiectivele specifice: •Reducerea impactului inundațiilor, inclusiv a poluării, prin îmbunătățirea eficacității sistemului de apărare împotriva

	<p>inundațiilor</p> <ul style="list-style-type: none"> •Optimizarea securității și eficienței infrastructurii existente și a capacității autorităților de a reacționa corespunzător în timpul inundațiilor
--	---

Relevanța și impactul proiectului

Fiind amplasat în imediata apropiere de râul Prut, municipiul Ungheni este afectat de un risc sporit de inundații. Astfel, în ultimii ani, municipiul Ungheni s-a confruntat cu probleme legate de precipitațiile abundente, înregistrând o creștere fără precedent a frecvenței și a amplitudinii daunelor cauzate de inundații, în toate formele sale de manifestare. Nu doar infrastructura deteriorată afectează comunitatea locală, situația se datorează și schimbărilor climatice care duc la fenomene extreme, provocând ploi abundente și, în consecință, la inundații severe.

În zonă cu risc de inundații se află peste 440 de case de locuit. Casele sunt inundate de ape pluviale, acestea acumulându-se din lipsă de canalizare pluvială sau alte căi de scurgere adecvate volumului de ape.

Zona digului este avariata și necesită lucrări de consolidare și fortificare. În municipiu se află și barajul iazului de acumulare, care a fost reparat la sfârșitul anilor 70. Barajul în cauză este avariata, unele plăci de beton sunt mișcate, rezultând spălarea materialului adeziv și de rezistență de sub acesta. La fel, avariata este podul de trecere de lângă acesta, ceea ce prezintă un pericol pentru autovehiculele care-l traversează zilnic. Perioada de exploatare ridicată (între 55) sau construcția lor inadecvată (sectorul lacului Delia) și cele mai puternice inundații din 2005-2010, care au afectat considerabil infrastructura de protecție, au demonstrat necesitatea stringentă de diversificare și îmbunătățire a sistemelor și infrastructurii de protecție pentru a prioritiza lucrările necesare pentru eliminarea zonelor critice. Numărul tot mai mare de inundații și impactul acestora asupra dezvoltării socio-economice a municipiului Ungheni dictează luarea unor măsuri împotriva acestor hazarde. Prin acest proiect, municipalitatea vine să realizeze obiectivul stabilit în Strategia de Dezvoltare Socio-economică a municipiului Ungheni (2019-2025) și anume *O.S. 3.6. Crearea în spațiile publice a unor condiții prietenoase de socializare și relaxare pentru toți cetățenii, inclusiv din categorii social-vulnerabile.*

Reabilitarea digului are menirea de a contribui la realizarea obiectivelor prevăzute în Planul Urbanistic General, *OS 14. Reducerea factorilor de risc natural și tehnogen*, precum și priorităților incluse în Strategia de Management al Riscurilor de Dezastre a municipiului Ungheni *Domeniul Prioritar 3: Reducerea factorilor de risc natural și tehnogen*. Consolidarea digurilor din municipiul Ungheni va realiza obiectivul dezvoltării durabile a teritoriului prin asigurarea măsurilor de siguranță a populației, precum și securitatea obiectivelor socio-economice situate în zona inundabilă.

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

Grupul țintă al proiectului este reprezentat de:

- Primăria municipiului Ungheni, ca și entitate responsabilă de gestionarea infrastructurii publice, managementul inundațiilor și având sub responsabilitatea sa și gestionarea infrastructurii de apărare.
- Populația zonei inundabile (440 case de locuit) vor fi implicați în planificarea lucrărilor.

Beneficiarii finali ai proiectului:

- Locuitorii zonei - 2264
- Case la sol – 440
- Blocuri de locuit – 6 (2÷5 nivele)
- Obiective de servicii comunale – 3
- Obiective industriale – 4
- Stație de alimentare cu benzină – 2
- Obiective comerciale – 7
- Pășuni – 17 hectare
- Pasageri ai nodului feroviar – 600 zilnic
- Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei
- Grădinița „Delia”

Proiectul va fi implementat pe durata a 18 luni și va cuprinde un șir de activități în vederea realizării obiectivelor:

6) Proiectul tehnic

Proiectul tehnic va fi realizat de o echipă de experți cu diferite specializări: arhitecți, ingineri, experți de mediu. Elaborarea proiectului tehnic va permite aplicarea corespunzătoare a resurselor financiare și executarea celor mai indicate lucrări.

7) Coordonarea lucrărilor

Autorizațiile și coordonarea lucrărilor cu toate instituțiile responsabile vor fi efectuate urmare a elaborării proiectului tehnic. Astfel, conform legislației Republicii Moldova vor fi perfectate autorizații cu coordonări, după cum urmează: Certificat de construcție, autorizație de mediu, autorizație a Direcției Situații Excepționale, Certificat de urbanisc, Coordonări cu rețelele electrice de distribuție, rețelele de telecomunicații, rețelele de distribuție a gazelor naturale.

8) Lansarea licitației publice pentru executarea lucrărilor

Inițierea lucrărilor va fi anticipată prin elaborarea caietului de sarcini și pregătirea setului de documente pentru publicarea anunțului pentru licitație. Procedura de achiziție va respecta prevederile Legii cu privire la achizițiile publice.

9) Lucrări de consolidare a digurilor

Lucrările vor fi structurate în următoarele activități de bază:

- **Măsuri de protecție**, executate din pământ. Taluzul uscat al digului pe toată lungimea este consolidat doar cu ierburi semănate pe un start fertil cu grosimea de 0,15 m. Taluzul uscat este consolidat cu Sistemul Terrameș Verde, pe restul lungimii – ierburi semănate pe un start fertil cu grosimea 0,15 m.

- **Reamenajarea canalizației pluviale**

Pentru excluderea inundației spațiului din afara digului prin canalizația pluvială, la toate edificiile de la gurile de vărsare se prevede instalarea clapetelor pivotante de diametrul respectiv, cu scopul evitării scurgerii inverse a apei în țevi.

- **Trecerea peste dig**

În rezultatul construcției digului de protecție va fi închis drumul de câmp care asigură accesul populației în zona de plajă-agrement, amplasată pe malul râului Prut. Pentru asigurarea trecerii libere a locuitorilor în zona de odihnă va fi amenajată trecerea peste dig.

- **Reconstrucția trecerii asfaltate prin intravilanș podul peste râul Delia**

În rezultatul construcției digului de protecție va fi închisă trecerea asfaltată prin intravilan. Pentru asigurarea trecerii libere a locuitorilor pe aceasta, proiectul prevede reconstrucția trecerii peste dig cu înveliș de asfalt.

În vederea realizării lucrărilor de consolidare a digurilor din municipiul Ungheni, în anul 2017 a fost realizat studiul de fezabilitate de către compania "Consulting Aqua Group" SRL, inclusiv desene tehnice și devize de cheltuieli.

Pe durata realizării proiectului, următoarele **riscuri** pot apărea:

- 1) Instabilitatea pieței, rezultată din creșterea prețurilor pentru diferite categorii de materiale, echipamente și lucrări.
- 2) Modificări posibile în legislația privind achizițiile care vor duce la întârzierea activității.
- 3) Semnarea contractelor cu antreprenori cu experiență modestă.
- 4) Inexactități ale proiectului tehnic, care este principalul document de orientare pentru executarea lucrărilor.
- 5) Întârzieri de eliberare a autorizațiilor / permiselor de la autoritățile relevante.
- 6) Nerespectarea managementului calității lucrărilor și materialelor utilizate.
- 7) Condiții meteorologice nefavorabile pot determina întârzierea realizării investiției.

Urmare a implementării proiectului, este planificată atingerea următoarelor **rezultate**:

- Populație protejată de riscul de inundații
- Impact redus al inundațiilor în zonele de risc ale municipiului Ungheni
- Îmbunătățirea condițiilor circulației rutiere, pietonale din zonă
- Practicarea și dezvoltarea activităților turistice în condiții sigure
- Protecția mediului și reducerea poluării
- Răspuns rapid și eficient la situații de urgență

Anexa 7

Notă conceptuală

Denumirea proiectului	Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni
Domeniul de intervenție	Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice
Durata totală a acțiunii	4 ani / 48 luni
Valoarea estimativa a proiectului	Bugetul total - 80 000 000 MDL Sursele de finanțare - Programul „Eu4Moldova: regiuni cheie” finanțat de UE Bugetul local
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Creșterea atractivității centrului municipiului Ungheni din punct de vedere economic, cultural și turistic și transformarea acestuia într-o zonă multifuncțională

	<p>prietenosă mediului.</p> <p>Obiectivele specifice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea dezvoltării centrului urban prin renovarea și modernizarea infrastructurii degradate a spațiului pietonal și carosabil - Valorificarea eficientă a spațiului public din centrul orașului și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor prin amenajarea infrastructurii sociale și a zonelor de recreere de calitate
--	--

Relevanța și impactul proiectului

Proiectul „Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni” promovează un concept mai larg de modernizare a centrului administrativ, istoric și cultural al municipiului și raionului Ungheni, care reprezintă o parte importantă a identității orașului.

Reconstrucția Centrului civic al municipiului Ungheni este un imperativ al timpului pentru că prevede crearea condițiilor confortabile și încurajarea mersului pe jos sau cu bicicleta, precum și crearea spațiilor de recreere și agrement. Astfel, oamenii vor fi îndemnați să petreacă cât mai mult timp în spațiile publice, care constituie o parte importantă a identității orașului. În cadrul proiectului, aceste spații publice vor fi transformate în puncte de atracție atât pentru ungheneni, cât și pentru vizitatori. Piața Independenței și Palatul de Cultură din Ungheni sunt zonele principale în care se desfășoară cele mai importante evenimente culturale și artistice din regiune, unde se adună mii de oameni. Alături de strada Națională care reprezintă una din cele mai lungi alei de castani din Europa și zonele verzi adiacente va fi creată o infrastructură perfectă pentru activitățile de recreere și culturale, spații publice revitalizate vor avea importanță socială și economică, devenind prietenoase cetățenilor și oaspeților municipiului Ungheni în același timp.

La moment infrastructura Pieței Independenței și a spațiului adiacent Palatului de Cultură din Ungheni, dar și calea de acces spre unul dintre principalele obiective turistice din regiune, și anume Podul Eiffel este una deplorabilă și necesită intervenții urgente. Prin reconstrucția și modernizarea acestor zone, centrul municipiului Ungheni se va transforma într-un spațiu atractiv atât pentru ungheneni, cât și pentru sectorul privat și turiști.

Fluxul mare de automobile care circulă în zona de centru a municipiului, numărul considerabil al parcărilor neregulate, mobilierul urban neatractiv și multitudinea de semne și indicatoare rutiere amplasate, au transformat acest spațiu public în unul care creează dezordine, având un aspect neatractiv. Aspectul creat în urma revitalizării acestei zone, va asigura un spațiu de calitate, clar de perceput, confortabil și prietenos atât cetățenilor, cât și mediului înconjurător. Astfel, va fi acordată multă grijă și importanță soluțiilor pentru reducerea poluării sonore, cu noxe, pentru a crește calitatea și atractivitatea spațiului public și a încuraja folosirea modalităților de transport prietenoase mediului: mersul pe jos, utilizarea bicicletelor, trotinetelor, etc.

Infrastructura nesatisfăcătoare a centrului civic al municipiului Ungheni a influențat în nenumărate rânduri, deciziile de investiții și dezvoltare economică a acestei zone. Lipsa organizării mobilității urbane durabile, alocarea neechitabilă a spațiului public, imposibilitatea de acces facil către cei 162 agenți economici reduce considerabil potențialul acestora de a presta servicii de calitate cetățenilor și poate cauza sistarea activității agenților economici. Reabilitând zona pietonală și rutieră, va fi îmbunătățită calitatea prestării de servicii prin crearea de căi de acces către

prestatori, prin organizarea eficientă a parcărilor pentru diferite categorii de transport, prin creșterea senzației de siguranță în spațiul public.

Pe lângă agenții economici care își desfășoară activitatea în zona de centru a municipiului Ungheni, pe strada Națională, în imediata apropiere a Pieței Independenței, se află cele mai importante instituții și clădiri administrative. Valorificarea eficientă a spațiului public va avea un impact pozitiv asupra calității serviciilor sociale și de recreere prestate cetățenilor.

Proiectul „Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni” prin construcția unui havuz pietonal, prin transformarea Pieței Independenței într-un spațiu multifuncțional, vizitat de oameni pe tot parcursul anului datorată atractivității, dar și a noilor servicii oferite în spațiile de recreere și petrecere a timpului liber, prin îmbunătățirea accesului dinspre strada Națională către zona pietonală, prin revitalizarea zonei adiacente Palatului de Cultură, va soluționa cele mai importante probleme ale centrului urban.

Prin acest proiect, se va realiza obiectivul stabilit în Strategia de Dezvoltare Socio-economică pentru perioada 2019-2025 și anume O.S. 3.6. Crearea în spațiile publice a unor condiții prietenoase de socializare și relaxare pentru toți cetățenii, inclusiv din categorii social-vulnerabile. Revitalizarea centrului civic are menirea să contribuie la realizarea obiectivelor prevăzute în Planul Urbanistic General: Obiectiv general 4. Îmbunătățirea imaginii și aspectului arhitectonic al orașului, considerând cu prioritate reabilitarea și conservarea patrimoniului cultural-istoric, spațiilor verzi și domeniul public în ansamblu și Obiectivelor specifice OS 2. Reorganizarea și reabilitarea rețelei stradale a orașului, OS 3. Reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă, canalizare, a sistemelor de epurare și OS 11. Amenajarea integrată a domeniului public. Prin aplicarea soluțiilor inovative în ceea ce privește infrastructura de transport prietenos mediului, se va realiza Obiectivul 11 al dezvoltării durabile - Orașe și comunități durabile.

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

Grupul țintă al proiectului este reprezentat de:

- Autoritățile publice locale din municipiul Ungheni (Consiliul Municipal, Primăria municipiului Ungheni)
- Serviciul de amenajare și întreținere a spațiilor verzi
- ÎM „Apă-Canal”

Beneficiarii finali ai proiectului:

- 101 064 cetățeni ai raionului Ungheni
- 34 826 cetățeni ai municipiului Ungheni
- 162 agenți economici din zona centrală a municipiului
- 11 instituții publice
- Primăria municipiului Ungheni

Descrierea activităților

Proiectul a demarat în anul 2020 și va fi implementat până în anul 2024. Primele intervenții au fost realizate deja în 2020 cu suportul financiar al Programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, care au vizat renovarea și construcția rețelelor inginerești de aprovizionare cu apă pe strada Națională și canalizare în cartierul Centru, constituind precondițiile obligatorii pentru reconstrucția acestei zone. În vederea realizării obiectivelor propuse vor fi desfășurate următoarele activități majore:

Etapa 1.1 (2021) – Construcția havuzului uscat de tip pietonal cu show de lumini și muzică și amenajarea teritoriului adiacent din strada Națională – Piața Independenței. Amenajarea terenului adiacent se va face prin înlocuirea asfaltului cu pavaj din beton vibropresat cu o rezistență sporită

în timp – 4082 mp. Se vor planta copaci bine dezvoltați, conform proiectului de amenajare. Către zona havuzului vor fi create accese favorabile circulației cu cărucioare, biciclete, trotinete, inclusiv și persoanelor cu deficiențe locomotorii. Accesul autovehiculelor va fi restricționat pe zona pietonală. Zona va fi dotată cu mobilier urban și parcări pentru biciclete. Proiectul tehnic de execuție este elaborat și verificat. În a doua jumătate a anului 2021 au început lucrările de construcție.

Etapa 1.2 (2021) – Reparația îmbrăcămintei rutiere din strada Națională (partea carosabilă – 1,52 km) și amenajarea parcarilor cu elemente SMART (9 parcări cu 230 locuri, dintre care 18 locuri de parcare vor fi destinate persoanelor cu dizabilități); trecerile de pietoni vor fi puse în evidență prin montarea unei suprailuminări pentru creșterea gradului de siguranță a tuturor participanților la trafic, în special a pietonilor; vor fi amenajate spațiile verzi, etc. Proiectul tehnic de execuție este elaborat și verificat. În a doua jumătate a anului 2021 au început lucrările de construcție.

Etapa 2 (2021) - Reconstrucția și extinderea trotuarelor de la strada Romană până la strada Ștefan cel Mare (ÎM „Apă-Canal”) cu delimitarea pistelor pentru pietoni și biciclete și amenajarea spațiilor verzi cu elemente SMART și mobilier urban. Proiectul tehnic de execuție este în proces de elaborare.

Etapa 3 (2022 - 2024) - Revitalizarea spațiilor adiacente străzii Naționale (zona între lacul Delia și strada Națională) în conformitate cu Planul Urbanistic Zonal (eficientizarea energetică a clădirilor publice, promovarea iluminatului decorativ al clădirilor publice, amenajarea spațiilor verzi, etc). Proiectul tehnic va fi realizat de o echipă de experți cu diferite specializări: arhitecți, ingineri, experți de mediu. Elaborarea proiectului tehnic va permite aplicarea corespunzătoare a resurselor financiare și executarea celor mai indicate lucrări.

Etapa 4 (2023 - 2024) – Amenajarea căii de acces spre Palatul de Cultură din Ungheni și a spațiilor publice adiacente Palatului de Cultură din Ungheni (iluminatul decorativ al clădirii, amenajarea spațiilor verzi, instalarea mobilierului urban, etc). Proiectul tehnic va fi realizat de o echipă de experți cu diferite specializări: arhitecți, ingineri, experți de mediu. Elaborarea proiectului tehnic va permite aplicarea corespunzătoare a resurselor financiare și executarea celor mai indicate lucrări.

Pe durata realizării proiectului, următoarele **riscuri** pot apărea:

- Instabilitatea pieței, rezultată din creșterea prețurilor pentru diferite categorii de materiale, echipamente și lucrări.
- Modificări posibile în legislația privind achizițiile care vor duce la întârzierea activității.
- Semnarea contractelor cu antreprenori cu experiență modestă.
- Inexactități ale proiectului tehnic care este principalul document de orientare pentru executarea lucrărilor.
- Întârzieri de eliberare a autorizațiilor / permiselor de la autoritățile relevante.
- Nerespectarea managementului calității lucrărilor și materialelor utilizate.
- Condiții meteorologice nefavorabile pot determina întârzierea realizării investiției.

Rezultatele estimate

Urmare a implementării proiectului, este planificată atingerea următoarelor rezultate:

1. Infrastructură modernă creată și acces asigurat către toate serviciile situate în zona de centru a municipiului Ungheni;

2. Zonă pietonală multifuncțională amenajată, cu posibilități de desfășurare a diferitor evenimente culturale/ activități economice;
3. Spațiu adiacent Palatului de Cultură din Ungheni renovat și amenajat;
4. Siguranța sporită a participanților la trafic: pietoni, bicicliști, automobile, etc.;
5. Sistem de monitorizare și supraveghere video instalat;
6. Iluminat public modernizat;
7. Atractivitate sporită a centrului municipiului Ungheni pentru potențiali investitori și turiști;
8. Nivel înalt de conștientizare a cetățenilor pentru practicarea mersului pe jos sau pe bicicletă;

Notă conceptuală

Denumirea proiectului	Construcția stației de epurare a apelor uzate (SEAU) în municipiul Ungheni
Domeniul de intervenție	Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și a rețelelor de utilități publice
Durata totală a acțiunii	36 luni (2024 – 2027)
Valoarea estimativa a proiectului	Bugetul total 278,25 mln. MDL Buget local Buget raional Donatori externi
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Asigurarea epurării calitative și cantitative a apelor uzate în municipiul Ungheni și alte localități rurale prin construcția stației de epurare a apelor uzate. Obiectivele specifice: - Îmbunătățirea calității apelor deversate în râul Prut - Asigurarea protecției factorului de mediu - aer și implicit a sănătății populației învecinate - Creșterea confortului sanitar în gospodării

Relevanța și impactul proiectului

În prezent, în municipiul Ungheni funcționează o stație de epurare amplasată în localitatea Valea Mare. Stația de epurare preia apele uzate doar de la consumatorii din municipiul Ungheni (74 instituții publice, 314 agenți economici și 8,929 gospodării casnice).

Starea fizică a Stației de epurare din municipiul Ungheni este precară. La momentul actual funcționează doar treapta mecanică de epurare, apele uzate fiind parțial epurate și mai apoi deversate în râul Prut. Acestea reprezintă o sursă de poluare pentru râu.

Procesul de epurare prevăzut la SEAU era convențional, prevedea treapta mecanică și biologică, cu dezinfectarea apei tratate. Procesul biologic de epurare nu a fost reabilitat din anul 1999. Pentru deshidratarea nămolului erau prevăzute platforme de nămol. Actualmente instalațiile Stației de epurare au un grad de uzură foarte înalt, iar calitatea apelor uzate deversate nu corespunde cerințelor normative în vigoare. Pe parcursul a peste 40 de ani de exploatare stația practic nu a fost supusă lucrărilor de reparație capitală și în fiecare an se efectuează doar anumite lucrări curente, după posibilitatea financiară a operatorului. În prezent, fundațiile de beton și jgheburile sunt distruse, așternuturile din lemn în secții sunt putrezite, structurile metalice ale instalațiilor sunt corodate, în special la bazinele de aerare și decantoarele secundare.

Tot în stare nesatisfăcătoare este și colectorul prin intermediul căruia se transportează apele uzate spre stația de epurare. Colectorul este exploatat de mai mulți ani și deseori se fisurează, având loc scurgeri ale apelor uzate în mediul înconjurător.

Construcția unei SEAU, prin prisma regionalizării utilităților publice și dezvoltarea unui operator regional în baza operatorului urban în prestarea serviciilor de aprovizionare cu apă, canalizare (AAC) și de epurare a apelor uzate, ar duce în timp la reducerea pierderilor, promovarea conservării resurselor, minimizarea investițiilor și protecția mediului și surselor de apă.

Investiția va avea un impact preponderent pozitiv asupra mediului social și economic prin îmbunătățirea condițiilor de trai, atragerea investițiilor și dezvoltarea economică a zonei, îmbunătățirea condițiilor de mediu și asigurarea sănătății populației prin alimentarea cu apă potabilă, canalizare și epurare a apelor uzate. De asemenea, vor fi asigurate noi locuri de muncă.

Documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat: Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a municipiului Ungheni (2019-2025) prin obiectivul O.S. 3.5. "Îmbunătățirea sistemului de epurare" și Proiectele 3.5.6. "Soluționarea problemei epurării apelor uzate din mun. Ungheni și localitățile rurale ce urmează să formeze un sistem comun de canalizare", 3.5.2. "Reabilitarea colectoarelor sub presiune până la stația de epurare (19,3 km)" și cu un capitol aparte "Dezvoltarea sectorului de alimentare cu apă și canalizare în municipiul Ungheni pentru perioada 2019 - 2025"; Plan Urbanistic General al orașului Ungheni (2015 – 2030) prin O.S. 3. "Reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă, canalizare, a sistemelor de epurare", PR 3.2 "Modernizarea sistemului de epurare și canalizare", PT: "Modernizarea și sporirea capacității stației de epurare" Plan Local de Acțiuni pentru Mediu al orașului Ungheni (2016 – 2020) prin acțiunea 2.2. "Construcția unei stații noi de epurare a apelor uzate"

Grupuri țintă:

- Cetațenii municipiului Ungheni și localităților învecinate: satele Zagarancea, Semeni, Elizavetovca și Nicolaevca din comuna Zagarancea, satele Florițoaia Veche și Grozești din comuna Florițoaia Nouă, satele Valea Mare, Buzduganii de Sus și Buzduganii de Jos din comuna Valea Mare, satele Morenii Noi, Morenii Vechi și Șișcovăț din comuna Morenii Noi, satele Măcărești și Frăsinești din comuna Măcărești, satele Costuleni și Unțești
- Operatorul ÎM "Apă – Canal" fondator al căruia este Primăria municipiului Ungheni

Beneficiarii proiectului:

- 32,2 mii de locuitori ai municipiului Ungheni, inclusiv 11 275 de gospodării
- 16 localități rurale limitrofe
- 23 mii de locuitori a localităților rurale limitrofe, inclusiv 9 300 gospodării
- peste 1000 de agenți economici din municipiul și raionul Ungheni

Descrierea activităților

Studiul de fezabilitate privind epurarea apelor uzate pentru municipiul Ungheni și localitățile limitrofe prevede construcția unei noi stații de epurare cu reabilitarea și reechiparea obiectelor deja existente. Studiul în cauză recomandă amplasarea SEAU în 3 locații diferite, inclusiv 2 locații în intravilanul municipiului Ungheni și în preajma SEAU existente, adică în satul Valea-Mare.

Este nevoie de a elabora un studiu de fezabilitate pentru identificarea soluției optime de amplasare a SEAU. La moment, luăm în calcul varianta amplasării SEAU (anii 2024 – 2027) în localitatea Valea-Mare (ca cea mai viabilă) și aceasta implică următoarele:

- Elaborare Proiect Tehnic de Execuție, lucrări Geo+Topo, avizuri, cost estimativ 14,7 mln. lei;
- Reabilitarea Stației de pompare principale existente (SPPAU), cost estimativ 11,55 mln. lei;
- Reabilitarea celor două colectoare cu lungimea de 15 km fiecare și dm 500, de la Stația de pompare principală SPPAU la Stația de Epurare existentă în satul Valea Mare,- cost estimativ 63,0 mln. lei;
- Construcția Stației de epurare a apelor uzate în satul Valea Mare, cost estimativ 182,7 mln.lei;
- Procurare utilaj și echipament, cost estimativ 1,05 mln. lei;
- Lucrări de demolare a obiectelor vechi, cost estimativ 5,25 mln.lei;

- Instruirea personalului și punerea în funcțiune a întregului sistem de preluare, evacuare și epurare a apelor uzate (SEAU).

Primăria mun. Ungheni permanent a fost în identificarea soluțiilor de îmbunătățire și modernizare a sistemelor de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate. Dat fiind faptul, că Primăria municipiului Ungheni este fondatorul unicului operator din raionul Ungheni (ÎM "Apă-Canal"), care prestează servicii de aprovizionare cu apă, canalizare și de epurare a apelor uzate, este cea mai cointeresată autoritate de a interveni și a schimba lucrurile în sistemul dat.

Au fost semnate diferite acorduri între autoritățile publice locale de nivel I și II. La data de 30 iunie 2014, a fost semnat Acordul de Colaborare dintre Consiliul Raional Ungheni, Consiliul Municipal Ungheni și Consiliul Județean Iași în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare. Acordul prevedea preluarea la Stația de epurare a municipiului Iași a apelor uzate menajere și industriale ale municipiului Ungheni. Pe data de 17.08.2016 la Iași a fost semnat un nou Acord de Colaborare în domeniul serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare Ungheni – Iași, la care a aderat și administrația publică din raionul Nisporeni.

Totodată, este cazul de menționat că persista mai multe inconsecvențe și contradicții dintre diferite acorduri semnate care sunt în vigoare. Majoritatea dintre acestea se referă la alegerea alternativei optime: conectarea la infrastructura fizică de epurare și aprovizionarea cu apă potabilă a municipiului Iași sau realizarea de investiții pentru dezvoltarea și modernizarea propriei infrastructuri.

Riscuri care pot periclita implementarea proiectului

- Viituri anuale
- Schimbările climatice care afectează capacitatea de aprovizionare cu apă
- Posibile inconsecvențe/instabilități politice la nivel național și local, care pot afecta volumul și destinația finanțărilor externe
- Capacitatea scăzută de plată a populației (suportabilitatea tarifelor) formează constrângeri politice și sociale în contextul atragerii și realizării unor împrumuturi pentru a fi investite în dezvoltarea sistemelor
- Migrația externă și exodul de specialiști calificați
- Capacitatea limitată a autorităților publice locale de gestionare a fondului funciar și folosire a resurselor bănești
- Risc seismic și alunecări de teren, inundații în lunca râului Prut

Rezultatele estimate

- Asigurarea epurării calitative și cantitative a apelor uzate în municipiul Ungheni și alte localități rurale prin construcția stației de epurare a apelor uzate;
- Preluarea apelor uzate din municipiul Ungheni și alte localități rurale la un debit de circa 8400 m³ pe zi și transportarea la stația de epurare;
- Îmbunătățirea calității emisarilor și a cursurilor de apă, prin construcția stației de epurare noi și reabilitarea rețelelor pentru evacuarea apei, astfel încât întregul debit epurat să fie transportat corespunzător din stația de epurare;
- Asigurarea evacuării efluenților din SEAU în receptori naturali – râul Prut și afluenții acestuia, care se vor încadra în limitele impuse de normativul NTPA 001/2005;
- Interconectarea a 16 localități limitrofe cu municipiul Ungheni și SEAU la un sistem unic de colectare, evacuare și epurare a apelor uzate;
- Îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin eliminarea riscului de contaminare a freaticului și a apelor de suprafață;
- Îmbunătățirea condițiilor igienico-sanitare ale locuitorilor și a activităților din zonă;

- Creșterea atractivității zonei pentru mediul de afaceri;
- Crearea de oportunități de ocupare a forței de muncă din zonă;
- Creșterea nivelului de trai, a gradului de confort și civilizație a locuitorilor din zonă;
- Asigurarea accesului la servicii de calitate în ce privește colectarea și epurarea apei uzate, pe baza principiului maximizării eficienței costurilor și calității în operare;
- Schimbul de bune practici și promovarea transferului de cunoștințe;

Anexa 9

Notă conceptuală

Denumirea proiectului	Extinderea rețelelor de canalizare pentru creșterea ratei de acoperire cu servicii de la 54% la 70%
Domeniul de intervenție	Modernizarea infrastructurii tehnico edilitare și rețelelor de utilități publice
Durata totală a acțiunii	76 luni (2021 – 2027)
Valoarea estimativa a proiectului	Bugetul total 66,0 mln. MDL Programul Național de Dezvoltare a orașelor – poli de creștere
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Îmbunătățirea condițiilor de trai pentru locuitorii municipiului Ungheni prin acces la serviciile de canalizare Obiective specifice: Extinderea rețelelor de canalizare pe o lungime de 41 km Reabilitarea rețelelor de canalizare pe o lungime de 20,8 km Construcția a 3 stații de pompare a apelor uzate

Relevanța și impactul proiectului

Municipiul Ungheni este parțial conectat la sistemul de canalizare existent, astfel acoperirea cu servicii de canalizare constituie cca 54%. La începutul anului 2021, rețelele de canalizare din municipiul Ungheni aveau o lungime totală de 66,5 km. La sistemul de canalizare sunt conectate toate blocurile cu mai multe etaje, în timp ce casele particulare beneficiază de canalizare în proporție de numai 9,8%. Practic toate cartierele periferice, cu excepția cartierului Dănuțani (Curculiovca) și parțial Ungheni-Vale, nu dispun de rețele de canalizare, ca rezultat volumul apelor uzate deversate în municipiul Ungheni constituie 66% din volumul apei facturate. Volumul mediu de ape uzate captate din municipiul Ungheni este de circa 2,2 mii m³/zi. Această situație duce la un grad sporit de poluare a solului și apelor subterane precum și la agravarea progresivă a situației de mediu și sanitaro-epidemiologice.

Pe lângă aceasta, la sistemul public de canalizare sunt conectați doar 64% din agenții economici și doar instituțiile publice sunt aproape de 98% conectate la sistemul de canalizare. La moment sunt 9 străzi (98 de gospodării) din zona centrală a municipiului și 3 instituții publice ce nu beneficiază de sistemul de canalizare.

Prin extinderea rețelelor de canalizare în municipiul Ungheni vor fi îmbunătățite condițiile de trai ale locuitorilor din zonele rezidențiale unde predomină casele particulare și vor fi diminuate pericolele de poluare a solului și apelor subterane.

Prin acest proiect, Primăria municipiului Ungheni contribuie la realizarea *Direcției de Dezvoltare Strategică 3: Modernizarea infrastructurii urbane și protecția mediului înconjurător din Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a municipiului Ungheni (2019 - 2025)* cu OS 3.5.1. "Reabilitarea rețelelor de canalizare existente în mun. Ungheni pentru a reduce infiltrările în sistemul de

canalizare (20,4 km)”, OS 3.5.4. ”Extinderea rețelelor de canalizare pentru mun. Ungheni (41 km) + 3 stații de pompare a apelor uzate”.

De asemenea, acest proiect este în deplină concordanță cu *Obiectivul General 2: ”Depășirea subdezvoltării sistemelor de canalizare”*; OS1: *Reabilitarea și extinderea rețelelor de canalizare existente din Strategia Sectorială de Dezvoltare a sectorului de alimentare cu apă și canalizare în municipiul Ungheni (2018 - 2025)*.

Întrucât municipiul Ungheni este situat într-o zonă cu mai multe riscuri de dezastre naturale și tehnogene, acest proiect va contribui la realizarea *Domeniului Prioritar 3: Reducerea factorilor de risc natural și tehnogen a Strategiei de management al riscurilor de dezastre în municipiul Ungheni (2020 - 2024)*, ceea ce va duce la reducerea riscurilor de dezastre naturale și tehnogene precum și a creșterii gradului de securitate a cetățenilor municipiul Ungheni.

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

Grupuri țintă:

- Locuitorii municipiului Ungheni
- Locuitorii a 3 localități limitrofe (satele Petrești, Semeni, Zagarancea)
- Primăria municipiului Ungheni și ÎM „Apă-Canal” Ungheni, ca entități responsabile de prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare calitative pentru cetățenii municipiului Ungheni
- Agentii economici
- Blocurile locative în construcție

Potențialii beneficiari:

- ✓ 32,4 mii locuitori ai municipiului Ungheni
- ✓ 12 650 de gospodării, inclusiv fondul locativ de la blocurile etajate din municipiul Ungheni
- ✓ 5,8 mii locuitori din raionul Ungheni, inclusiv 3100 gospodării, care vor revărsa apele uzate în sistemul de canalizare din municipiul Ungheni
- ✓ peste 900 de agenți economici din municipiul Ungheni și peste 36 din localitățile rurale
- ✓ 100% de instituții publice conectate la rețeaua de canalizare din municipiul Ungheni și 3 localități rurale

Descrierea activităților:

Proiectul va fi implementat în II etape, care vor cuprinde anii 2021-2024 și 2024-2027, cu un cost estimativ de 66 mln. lei.

Proiectul prevede măsuri pentru creșterea nivelului de asigurare cu servicii centralizate de canalizare de la nivelul actual de 54% la peste 70%, care ar însemna extinderea rețelelor de canalizare pe o lungime de 41 km, cu construcția a 3 stații de pompare a apelor uzate și reabilitarea rețelelor de canalizare existente pe o lungime de 20,4 km.

La I etapă (31,49 mln. lei) de implementare a proiectului sunt preconizate lucrări de extindere a rețelelor de canalizare pe o lungime de **18,4 km**, cu construcția a **1 stații** de pompare, de reabilitare a rețelelor de canalizare pe o lungime de **10,8 km** care cuprind următoarele activități:

- Elaborarea studiilor de fezabilitate pentru extinderea rețelelor de canalizare (14,0 km) pe străzile principale ale municipiul Ungheni: str. V. Lupu (0,7 km), Alexandru Cel Bun (segment-0,5 km); Masatova(segment-0,3 km), V. Țepeș (segment-0,3 km), B. Lăutaru(segment-0,2 km), cartierul Dănuțani (sectorul de la P. Rareș - Biovet – 9,1 km) și Ungheni –Vale (2,9 km), cost total per activitate – 0,01 mln.lei;
- Elaborarea proiectelor tehnice de execuție pentru extinderea rețelelor de canalizare și construcție a stației de pompare (str. Horelor), cost total per activitate – 6, 1 mln.lei;
- Elaborarea caietului de sarcini pentru anunțarea licitației la executarea lucrărilor de extindere a rețelelor de canalizare și construcție a stației de pompare (str. Horelor);

- Lucrări de extindere a rețelelor de canalizare, str. V. Lupu (0,7 km), Alexandru Cel Bun (segment-0,5 km); Masatova(segment-0,3 km), V. Țepeș (segment-0,3 km), B. Lăutaru(segment-0,2 km), cartierele Ungheni –Deal(6,2 km), Dănuțani (sectorul str. Coșbuc-str. A. Russo- 7,3 km) și Ungheni –Vale (2,9 km), cost total pe activitate – 16,4 mln.lei;
- Lucrări de construcție a stației de pompare (str. Horelor), cost total pe activitate – 1,6 mln.lei;
- Lucrări de reabilitare a rețelelor de canalizare pe o lungime de 10,8 km,cost total pe activitate – 8,2 mln.lei;

La II etapă (34,51 mln.lei) de implimentare a proiectului sunt preconizate lucrări de extindere a rețelelor de canalizare pe o lungime de **22,6 km** cu construcția a **2 stații** de pompare, de reabilitare a rețelelor de canalizare pe o lungime de **9,6 km** care cuprind următoarele activități:

- Elaborarea Studiilor de Fezabilitate pentru extinderea rețelelor de canalizare în cartierele periferice a mun. Ungheni: cartierele Vasilica (10,2 km) și Sărăcuța (2,6 km), cost total per activitate – 0,01 mln.lei;
- Elaborarea proiectelor tehnice de execuție pentru extinderea rețelelor de canalizare în cartierele Vasilica, Sărăcuța și Dănuțani (sectorul de la P. Rareș stânga-dreapta- 9,8 km)cost total per activitate – 3,9 mln.lei;
- Elaborarea proiectelor tehnice de execuție pentru construcție a 2 stații de pompare (cartierele Vasilica și Dănuțani), cost total pe activitate – 0,4 mln.lei;;
- Elaborarea caietului de sarcini pentru anunțarea licitației la executarea lucrărilor de extindere a rețelelor de canalizare cartierele Vasilica (10,2 km), Sărăcuța (2,6 km) și Dănuțani (sectorul de la P. Rareș stânga-dreapta - 9,8 km);
- Elaborarea caietului de sarcini pentru anunțarea licitației la executarea lucrărilor de construcție a 2 stații de pompare(cartierele Vasilica și Dănuțani);
- Lucrări de extindere a rețelelor de canalizare cartierele Vasilica (10,2 km), Sărăcuța (2,6 km) și Dănuțani (sectorul de la P. Rareș stânga-dreapta - 9,8 km), cost total pe activitate – 19,9 mln.lei;
- Lucrări de construcție a 2 stații de pompare(cartierele Vasilica și Dănuțani), cost total pe activitate – 3,2 mln.lei;
- Lucrări de reabilitare a rețelelor de canalizare pe o lungime de 9,6 km, cost total pe activitate – 7,1 mln.lei.

În prezent este în derulare un proiect de extindere a rețelelor de canalizare în Cartierul Dănuțeni pe o lungime de 7,4 km, inclusiv 507 racordări la rețeaua de canalizare.

Principalele riscuri care pot periclita implementarea proiectului:

- ❖ insuficiența resurselor financiare pentru realizarea lucrărilor planificate în proiect
- ❖ număr limitat de antreprenori cu experiență în domeniu
- ❖ inexactități ale proiectului tehnic care pot duce la creșterea cheltuielilor pentru realizarea proiectului
- ❖ întâzieri de obținere a autorizațiilor/permiselor de la instituțiile relevante pentru executarea lucrărilor planificate
- ❖ condiții meteorologice nefavorabile pot periclita termenele de realizare a lucrărilor prevăzute

Notă: La unele obiecte activitățile se extind în ambele etape.

Rezultatele estimate:

- ✚ Reducerea raportului dintre volumul apei facturate și apei uzate evacuate 100%/90%
- ✚ 41 km de extindere a rețelelor de canalizare
- ✚ 20,8 km rețele de canalizare reabilitate
- ✚ Peste 6000 m³ pe zi de ape uzate evacuate

- ✚ Serviciul de canalizare îmbunătățit
- ✚ Condițiile de trai ale cetățenilor din municipiul Ungheni îmbunătățite